

Színház

A MAGYAR SZÍNHÁZI TÁRSASÁG FOLYÓIRATA

DRÁMAMELLÉKLET 2002. JÚNIUS

HORVÁTH PÉTER KILENCEN, MINT A GONOSZOK

Vígjáték két részben

Sztankay Istvánnak

SZEMÉLYEK:

SLÓMÓ (FEKETE SALAMON) –

öreg zsidó ember

MAGDA – lánya ennek

JENŐ – Magda férje

ÁPRILKA – a lányuk

REZSŐ – a szomszéd

LICI – Rezső felesége

FRANKLIN BENJAMIN –

másik öreg zsidó

NŐVÉRKE –

akit Sándornak hívnak

LAKATOS – antiszemita

Első rész

I. KÉP

Lepusztult polgári lakás világos hallja. Minden elhanyagolt, kopott, öreg. A hátsó falnál, balra járás az előszoba felé, jobbra a konyhába. Szemközt két ajtó, egyik Slómó szobájába, a másik Áprilka szobájába nyílik. A két szemközt álló ajtó közt földig érő, nagy falitükrök. Balra fényvesztett szublót, tetején hétértékű gyertyatartó, díszlámpák. A szublót mellett, balra újabb ajtó. Jobb oldalon ovális, nagy asztal, hat székek. Valahol telefonasztalka, telefonnal. Jobb elöl járás a fürdőszobába. Még valami: sok különleges lámpa van a lakásban. Csillár, falikarok, állólámpa, ami csak lehet

1. jelenet

Szól a rádió. Áprilka a tükör előtt öltözik, dúdolja a zene dallamát...
Reggel van

SLÓMÓ (bentről üti szobája bezárt ajtaját) Jaj a vérszopó városnak!

ÁPRILKA Esküszöm, hogy magától fordult rá!

SLÓMÓ Ne esküdj!

ÁPRILKA Becsület szavamra!

SLÓMÓ A kő is ellened kiált a falból, gyalázattal tetsz meg dicőség helyett!

ÁPRILKA Várj egy kicsit, megpróbálom a zárat beolajozni!
(Tovább öltözködik, blúzokat próbál, ruhái egy székeken – később a maradékot behányja egy sportszatyorba)

MAGDA (jön a konyha felől kötényben, vizes kézzel, kikapcsolja a rádiót) Hol a bor?

ÁPRILKA Nem tudom.

MAGDA Megőrülök attól, hogy itt mindenből kettő van, de egyik se működik.

ÁPRILKA Így köser, anyukám. Neked magyarázzam?

MAGDA Két mosogató, két tűzhely, két hűtő, két kredenc...

ÁPRILKA Nem kell komolyan venni. Én hétfőn és szerdán a bal oldalit használok, kedden, pénteken és vasárnap a másikat.

MAGDA De most csütörtök van! (Vissza a konyhába)

ÁPRILKA Csütörtökön a legnehezebb...

MAGDA Tessék?

ÁPRILKA Juhász Ferenc!

MAGDA (visszakukkant, örül) Neked udvarlód van?!

ÁPRILKA Jaj, mama! Az egy költő!

MAGDA A csapok meg csöpögnek... (Vissza a konyhába)

ÁPRILKA Semmit nem enged megcsináltatni!

SLÓMÓ Kivel diskurálsz ott?

ÁPRILKA Senkivel, nagyapa, az olajat keresem.

SLÓMÓ *(üti az ajtót)* Imé, rád török, azt mondja a Seregek Ura!
 JENŐ *(jön a bal oldali szobából zseblámpával)* Itt sincs.
 ÁPRILKA Én megmondtam! *(Bekapcsolja a rádiót)*
 JENŐ Anyád emlékszik rá. Egy zöld vaskazetta. *(Leguggol, benéz a bútorok alá)*
 SLÓMÓ Orcádra fordítom a te ruhádnak alját!
 ÁPRILKA Kös, nagypapa! *(Feltűzi a szoknyája alját, apjához)* Jó ötlet!
 MAGDA *(jön a konyhából; férjének, aki éppen elhúzza a sublót a faltól, mögéje világít az elemlámpájával)* Ne mondd, hogy nem vetted meg!
 JENŐ *(visszatolja a sublót)* Mit?
 MAGDA Jenő, ne őrijs meg, mondtam, hogy hozzunk egy üveg kóser vöröset! *(Kikapcsolja a rádiót)*
 JENŐ Nekem nem mondtad!
 MAGDA Menj le a közértbe!
 JENŐ Ott nem árulnak kósert. Közértből! Kósert!
 MAGDA Akkor hozz, amilyet lehet!
 JENŐ Apád nem issza meg, csak ha rá van írva.
 ÁPRILKA Ja. Meg az arcszeszt, néha. *(A rádióhoz megy, bekapcsolja)* És a sampont egyszer.
 MAGDA Te meg ne flangálj itt nekem pucéran, hanem igyekezz, legyünk már túl ezen! *(Kikapcsolja a rádiót)*
 SLÓMÓ Rútságot hányatok rád, és olyanná teszek, mint akit csudálnak!
 MAGDA Mondd, hogy ne üvöltsön!
 ÁPRILKA Ne üvölts, nagypapa!
 SLÓMÓ Vizelnem kell!
 MAGDA *(szaglászik)* Istenem, a mangold! *(Kiszalad a konyhába)*
 JENŐ *(a falat kopogtatja)* Lehet, hogy a fal mögött van, valami üregben?
 SLÓMÓ *(valamiket dobál odabent)* Ostorcsattogás, kerékcörgés zaja, dobogó ló, robogó szekér...
 ÁPRILKA Nincs itt semmi, apa.
 SLÓMÓ Törtető lovag, kardok villogása, dárda villanása, sebesült tömegek...
 JENŐ Vagy a padló alatt? *(Tanácstalanul pillant körbe)* Mit csinálnak?
 ÁPRILKA Menj le a közértbe.
 JENŐ Nincs nálam egy vas se.
 MAGDA *(vissza a konyhából lábassal, Jenőhöz)* Kint van a pénztárcám a retikulomben! *(Áprilkához a lábassal)* Szagold meg! Érezni?
 ÁPRILKA Nem tudom, milyen, ha nem égett le.
 JENŐ Vöröset hozzak?
 MAGDA Miért büntetsz, Istenem? *(Vissza a konyhába)*
 JENŐ Anyádnak meg ne mondd, hogy mit kerestem! *(El az előszoba felé)*
 SLÓMÓ Április, engedj ki, mert megjelenek neked a tükörben, és sóbálvánnyá dermedsz, mint Lót felesége!
 ÁPRILKA *(elkészült a sminkjével, kikapcsolja a rádiót)* Nyitom már, nagypapa! *(kinyitja az ajtót)*
 SLÓMÓ *(hunyorogva billeg a küszöbön, hálóingben van, haja torzonborz, szakálla borzas, szaglászik)* Milyen szag van itt?
 ÁPRILKA A te szagod, nagypapa.
 SLÓMÓ Te ne zsidózz itt, fiam, mert megbüntet az Isten!
 ÁPRILKA Nagypapa...
 SLÓMÓ *(a konyha felé indulna)* Rám gyújtod a saját lakásomat?
 ÁPRILKA *(elállja az útját, macskásan mosolyog)* Reggelit sütöttem.
 SLÓMÓ Nem is tudsz sütni!
 ÁPRILKA Már nem kell pisilned?

SLÓMÓ Engem ne taníts! Meg van írva: ne tégy a te szülőatyád ellen!
 ÁPRILKA Én az unokád vagyok, nagypapa, és az unokára nincs recept.
 SLÓMÓ Recept?! Te receptnek nevezed a szent tekercseket?!
 ÁPRILKA Menj, zuhanyozz le!
 SLÓMÓ Legalább te tiszteld a törvényt, ha anyád már olyan lett, amilyen!
 ÁPRILKA Nagypapa! Működik a bojler!
 SLÓMÓ *(körülnéz)* Miért van eltolva a sublót?
 ÁPRILKA Nincs semmi eltolva.
 SLÓMÓ Átlátok rajtatok, mint róka az üvegen. *(Megáll a tükör előtt, vizsgálja magát)* Nem fehér a nyelvem?
 ÁPRILKA Bevetted a gyógyszereidet?
 SLÓMÓ Nem vagyok beteg!
 ÁPRILKA Tudod, mit mondott a Lázár doktor!
 SLÓMÓ Nem veszek magamhoz mérgeket, hiába ügyeskedsz. *(A fürdőszoba felé indul, megtorpan)* Miért zártál be?
 ÁPRILKA Magától fordult rá a kulcs.
 SLÓMÓ Láttalak!
 ÁPRILKA *(nevet)* Álmodban!
 SLÓMÓ Ezzel te ne viccelj! Az álom komoly dolog, benne van a Kabbalában! Huszonöt évig voltak rémálmaim! Azóta meg semmi. Semmi! Csak a sötétség!
 ÁPRILKA *(tükörbe néz, igazítja a sminkjét)* Nekem ma a Woody Allen szaxizott álmomban!
 SLÓMÓ Mit kerestél?
 ÁPRILKA New Yorkban voltunk, egy isteni dzsesszklubban!
 SLÓMÓ Úgyse találod meg.
 ÁPRILKA Mit?
 SLÓMÓ Vigyázz, tűz emészt meg, fegyver irt ki, megemészt, mint a szöcske...
 ÁPRILKA Ne halandzsázz, nagypapa, nem vagy te proféta, még rabbi se voltál soha életedben, és a végén még megfázol itt nekem.
 SLÓMÓ *(vádolón, villámló szemmel)* Azt mondd, nem voltam rabbi?!
 ÁPRILKA Azt.
 SLÓMÓ De lehettem volna!
 ÁPRILKA Na, persze.
 SLÓMÓ Egyszer negyvennégyben, egyszer ötvenhatban!
 ÁPRILKA Negyvennégyben tizenhárom éves voltál. Ötvenhatban meg...
 SLÓMÓ A világon se voltál! Mit tudsz te...?!
 ÁPRILKA Rólad? Mindent, nagypapa. Tessék! Nézz a tükörbe. Mit mutat? Egy zsémbes, rosszindulatú, savanyú medvét, akinek egy picit szalajt egy kereke. *(Megpuszítja)*
 SLÓMÓ Csak rád való tekintettel nem ájulok el.
 ÁPRILKA Menj fürdeni szépen!
 SLÓMÓ *(el a fürdőszoba felé)* Oroszlánkölykeidet kard emészt meg, kiirtom e földről zsákmányodat, és nem hallatszik többet követeidnek szava!
 ÁPRILKA Kiszellőztetem a szobádat, és hozok tiszta inget! *(Bemeleg az öreg szobájába)*

2. jelenet

REZSŐ *(jön az előszoba felől csokor virággal, üveg borral, vastag, fekete keretes szemüveget visel)* Halló! Magdika! Megjöttem!
 MAGDA *(a konyhából jön, nem néz fel)* Kaptál bort?
 REZSŐ Még tegnap.

MAGDA Akkor mit szórakozol velem, Jenő, van elég gondom a hülyeségeid nélkül is...

REZSŐ Elnézést.

MAGDA Jaj, Rezső, bocsásson meg...

REZSŐ Én kérek elnézést...

MAGDA Azt hittem, a férjem...

REZSŐ Nincs nekem akkora szerencsém.

Állnak szerencsétlenül, restelkedve

Csókolom a kezét. *(Kezet akar csókolni)*

MAGDA Csupa spenót a kezem.

REZSŐ *(kezet csókol)* Ezt magának hoztam. *(Átnyújtja a virágcsokrot)*

MAGDA Nem én vagyok az ünnepelt.

REZSŐ *(elszánt, ünnepélyes)* Magda, beszélünk kell.

MAGDA Most?

REZSŐ *(letérdel)* Kérem, hallgasson meg!

MAGDA Megörült? Mit akar?!

REZSŐ Ez a pillanat rése: a megnyílt idő! Essünk át rajta, égünk el a tűzben!

MAGDA Engedjen, bejöhet a lányom!

REZSŐ Egész életemben mindig csak engedtem...

ÁPRILKA *(jön az öreg szobájából)* Csókolom, Rezső úr, elvesztett valamit?!

REZSŐ *(felkászálódik)* Áprilka? Leszakadt egy gombom az előszobában.

ÁPRILKA Akkor miért itt keresi?

REZSŐ Mert itt világos van. Elnézést kérek.

ÁPRILKA *(a szomszédhoz)* Lickó néni nem jön?

REZSŐ Lickó néni? Ja! A feleségem... Dehogynem. Mindjárt jön. Ő mindig jön. Magda, beszélünk kell!

MAGDA Vedd el a bort a szomszéd úrtól, Prilka, és tedd be a hűtőbe.

ÁPRILKA A nagypapa szerint a vörösbor nem kell hűteni. *(Elveszi az üveget)* Oké, melyikbe tegyem? A húsos hűtőbe vagy a tejes hűtőbe? *(El a konyha felé)*

MAGDA Látja, mit gondol rólunk most a gyerek?

REZSŐ A gyerekek felnőnek, Magda! Arra gondolnak, amire akarnak. De velünk mi lesz? Mi már gondolni se merünk. Hol a tér, az idő? Hol van a mi eseményhorizontunk?

MAGDA Maga már megint olvasott valamit?

REZSŐ A mi esélyünk már csak a szingularitás. Eltűnni a fekete lyukban. Magda, hallgasson meg!

MAGDA Majd máskor, Rezső, most nem alkalmas.

REZSŐ Mikor?

MAGDA Talán majd este. Ha apám visszaenged. Mit gondol, hogy fog elsülni ez?

REZSŐ Annyira szeretnék segíteni...

MAGDA Akkor fogja meg az asztalt! Vigyük a konyhába!

SLÓMÓ *(a fürdőszobából)* Csöpögök!

ÁPRILKA *(jön a konyhából)* Törölközz meg!

SLÓMÓ Nincs törölközőm!

ÁPRILKA Ott lóg a mosógép mellett!

SLÓMÓ Nem lóg ott semmi!

MAGDA *(a szomszédnak)* Soha nem veszi fel a szemüvegét, és nem teszi fel a hallókészülékét!

SLÓMÓ Mert nem érdemes látni, és nincs mit meghallani!

ÁPRILKA *(a fürdőszoba felé indul)* Jövök már, nagypapa, mutatom!

MAGDA Aztán meg ilyen dolgai vannak.

SLÓMÓ Be ne lépj a te atyádnak fürdőházába!

ÁPRILKA Ne félj, behunyom a szemem! *(El)*

MAGDA Mintha olvasna az ember gondolataiban!

REZSŐ Remélem, maga ezt nem örökölte tőle, Magdika...

MAGDA Vigyázzon, nekitol az ajtófélfának!

Mindketten el a konyhába, az asztallal

3. jelenet

LICI *(jön az előszoba felől, negyvenes, szőke, töltött galamb, kihívó, színes öltözékben)* Elkéstem? Nem késtem!

JENŐ *(jön utána, lábujjhegyen hozza a bort, suttog)* Magdi!

LICI Mondja még, miért baj, hogy szeretek reggel heverészni! Imádom, ahogy a nap besüt a popsimba...! Persze nem süts be, mert a mi lakásunk északi fekvésű, nem úgy, mint ez a maguké, Jenci. *(Megáll a tükör előtt)*

JENŐ Pardon, nem a mienk, csak az apósomé. Mi soha nem laktunk itt.

LICI *(a tükörbe)* Nem vagyok kócos?

JENŐ Meg akartuk venni, a lányom nevére, mikor még lehetett, részletre, de az öreg nem ment bele.

LICI Alig fészülködtem, pedig szeretem magamat kényeztetni.

JENŐ Elnézést, azt hittem, a lakást kérdezi.

LICI Mondja csak, Jenci! *(Úgy néz a férjre, mint egy kíváncsi kis borjú)* Tudja, hogy mindig iszom a szavait!

JENŐ *(halk; nagy titkokat mond el)* Mióta az anyósom meghalt, nem birunk vele. Tudja, Varsóban voltunk, Magda ott dolgozott, nem tudtunk hazajönni a temetésre...

LICI Mi elindultunk, egy rövid, fekete kosztümöt vettem fel, de olyan melegem volt benne, hogy a megállóban majdnem elájultam. Mondtam a Rezsőnek, ha így megyünk oda, engem is eltemethetnek...

JENŐ Senki nem volt ott azon a szerencsétlen temetésen, csak az öreg. Sose bocsátotta meg. Hiszen emlékszik, azóta ilyen! Eladta a boltot, bezárkózott ide, és senkit nem enged be! Hét éve nem voltam ebben a lakásban! *(A falat kopogtatja)*

LICI Már hét éve, hogy a Juci meghalt?

JENŐ Ne Jucizza! Ha az öreg meghallja...!

LICI Az egész ház Jucinak hívta! Így Juci mama, úgy Juci mama... Hát egész óvodát vitt! Minden gyerek nála ült a gangon! Fánkot sütött nekik, és a dibukokról mesélt, hogy zengett a folyosó!

JENŐ Mindegy. Talán ma megenyhül. Mégiscsak hetvenöt éves!

LICI Az lehetetlen!

JENŐ Ma van tizenharmadika!

LICI Igen, de Slómó úr nem lehet még hetven! Ha ő annyira lenne, akkor én elmúltam volna negyven.

JENŐ Azt nem tudom, Licide, de ha utánaszámol...

LICI Nem szeretem a számokat, Jenci! *(Domborít)* Nem ez az erős oldalam...

JENŐ Négy hónapja, hogy felborult a cukra, éppen karácsonykor, amit ők nem ünnepelnek, ugye, pont szenteste volt, hogy megbolondult! A Bazilikában kereste a rabbit! Egy kis-pap hívott fel minket, még szerencse, hogy a telefonszámunk ott volt a zsebében!

LICI *(kacér)* Mi van a zsebében?

JENŐ *(tovább kopogtat)* Na, akkor nagy nehezen annyit el tudtunk érni, hogy Áprilkát ideengedje.

LICI Csálé ez a tükör.

JENŐ Itt minden csálé, az egész lakás kész katasztrófa, de az

öreg nem enged rendbe hozni semmit, igaz, hogy pénzünk se volna. Húsz éve nem volt kifestve, *(Mintegy a kopogtatás magyarázataként:)* a drótok szikráznak a falban...

LICI Gyámság alá kell vetetni.

JENŐ Tessék?

LICI *(nézi magát a tükörben)* Látja, ezt az egyet sose értettem: hogy miért nem lehet a nő a saját hajában!?

JENŐ Hogyhogy gyámság alá?

LICI A maga felesége parókat visel?

JENŐ Úgy érti, leszázalékoltatni az apósomat?

LICI Jaj, ne adja az ártatlant, Jenci! A lakás felszabadul, meg lehet venni, el lehet adni, le lehet választani... Lehet karácsonyt is... Mi nem sajnálnánk néhány millióskát...

JENŐ Magda abba soha nem menne bele!

LICI Amit egy férfi a fejébe vesz, Jenő, azt el is tudja érni.

JENŐ Nem vettem én a fejembe semmit.

ÁPRILKA *(a fürdőszoba felől)* A papucsod, nagyapa!

LICI Biztos benne, Jenci? *(Behúzza Jenőt a bal oldali ajtó mögé)*

4. jelenet

SLÓMÓ *(jön fürdőköpenyben, nedves, meztelen lábbal, megtorpan)*

Hova lett az asztal?

ÁPRILKA *(jön, a nagyapját követve)* Milyen asztal?

SLÓMÓ Eladtad?

ÁPRILKA Jaj, nagyapa, hogy adtam volna el?

SLÓMÓ Van elég kereskedővér tebenned. Apád fekete fajtája.

ÁPRILKA Apa nem is zsidó.

SLÓMÓ De úgy tehetne! Ha már ide nősült!

ÁPRILKA Menj szépen, öltözz fel.

SLÓMÓ A népnek össze kell tartani, hányszor mondtam nektek!

ÁPRILKA Fésülködj meg, akkor szép leszel!

SLÓMÓ Mit hízelkedsz? Mit forralsz?

ÁPRILKA Semmit. Na jó: egy kis meglepetés.

SLÓMÓ Gyereked leszel?

ÁPRILKA Jaj, nagyapa...!

SLÓMÓ Hiába mesterkedtek, nincs pénzem. És ha lenne... Ha, mondjuk, mégis lenne, a hitközségre hagynám vagy a Mazsikére. Tudod te egyáltalán, mi az a Mazsike?

ÁPRILKA Nem tudom, nagyapa.

SLÓMÓ Magyar Zsidó Kulturális Egyesület. Én vagyok az elnök.

ÁPRILKA Jaj, dehogy vagy te elnök, nagyapa. Egyszer voltál náluk.

SLÓMÓ Na, látod! Hajsza! híján megválasztottak!

ÁPRILKA Megfázol.

SLÓMÓ Csak szeretnéd! Mind azt szeretnétek, hogy elpatkoljak, aztán a tietek legyen itt minden.

ÁPRILKA Micsoda, nagyapa? Hiszen nincs itt semmi.

SLÓMÓ Hova lett az asztal?

ÁPRILKA Kiporszívóztam.

SLÓMÓ Tessék?

ÁPRILKA Kivitettem sürolni, nem mindegy?

SLÓMÓ Hát épp ez az, lányom, hogy semmi nem mindegy!

Zsidók nem hazudnak, betartják a törvényt, mert félik az Istent! Mi ez a hacuka rajtad?

ÁPRILKA Mondd, nagyapa, direkt froclizol mindig? Mit akarsz tőlem?

SLÓMÓ Nem itt van a kérdés elrejtve, hanem hogy...

ÁPRILKA Én mit akarok tőled?

SLÓMÓ Nem, gyerekem.

ÁPRILKA Hát akkor?

SLÓMÓ Az élet.

ÁPRILKA Hogy mit akarok az élettől? Vagy mi?

SLÓMÓ Inkább fordítva.

ÁPRILKA Mi az, hogy fordítva, nagyapa? Nem értem!

SLÓMÓ Hogy az élet, Áprilka, hogy az élet mit akar.

ÁPRILKA Tőled, nagyapa...?

SLÓMÓ Tőlünk, fiam. Hogy mit akar tőlünk az isten. *(Bemegy a szobájába)*

Áprilka követi

5. jelenet

LICI *(kijön Jenővel a bal oldali ajtón)* Gondolja meg, Jenő, én komolyan mondtam.

JENŐ Majd este beszélünk. Maguk is átjönnek, nem?

LICI Nézzen rám, Jenci!

JENŐ Elnézést. Megyek kezét mosni. *(El a fürdőszoba felé)*

LICI Először ezt a szörnyű tükröt dobnam ki innen...

REZSŐ *(jön a konyhából, Magdával hozzák a megterített asztalt)* Egyszerűbb lett volna itt bent teríteni.

LICI Ó, ez gyönyörű lett!

REZSŐ Te már itt vagy?

LICI Igazi ünnepi asztal! *(Magdának)* Puszillak, édesem!

MAGDA *(Licihez)* Meggyújtánád a gyertyát? Én hozom a bort. *(Vissza a konyhába)*

LICI *(Rezsőhöz, miközben a hétkarú gyertyatartót az asztalra helyezi)* Beszéltél vele?

REZSŐ *(meggyújtja a gyertyákat)* Majdnem.

LICI Mi az, hogy majdnem?!

REZSŐ Nem olyan egyszerű így lerohanni...

LICI Tőlem megbaszhatod, Rezső, engem nem érdekel, de a dolgot intézd el, ha már egyszer végre bejutottunk ide!

REZSŐ Könnyű azt mondani!

LICI Ne játszd meg magadat, Rezső, látom, ahogy nézed! Még a nyálad is kicsordul. Jó, hogy a szemed nem folyik ki!

REZSŐ De édes szívem, nem láttam hét éve! Nem is beszélünk, csak egyszer...

LICI Ez a szoba is kell! Megértetted?

6. jelenet

SLÓMÓ *(kilép az ajtón, felöltözve, megfésülködve, megtorpan)* Maguk meg hogy kerülnek ide?

LICI *(mosolyogva énekelni kezd)* Happy birth day to you!

SLÓMÓ Tessék?

REZSŐ *(miután Lici oldalba bökte)* Happy birth day to you!

MAGDA *(be a konyha felől, a kinyitott borral)* Happy birth day to grandpa...

JENŐ *(be a fürdőszoba felől)* Happy birth day to you!

SLÓMÓ Meg vagytok örülve? *(Elfújja a gyertyákat, a gyertyatartót visszateszi a szublóra)*

ÁPRILKA *(be a nagyapa szobájából, feltesz az öreg fejére egy himzett, fehér sábeszdeklit)* Sokáig éltesen a Seregek Ura!

SLÓMÓ Mi ez a színház itt?

ÁPRILKA Nem színház, nagyapa, meglepetés, neked!

SLÓMÓ Milyen meglepetés? Égetni a gyertyát? Hogy kerültek ide?

MAGDA Maga mondja mindig, hogy össze kell tartani, hát most mind itt vagyunk.

SLÓMÓ Azt látom, de minek?
 LICI Azért jöttünk, hogy megünnepeljük a szomszéd urat.
 SLÓMÓ (szomszédhoz) Hát kicsoda maga, hogy itt kell ünne-
 pelni?
 REZSŐ Nem engem, Sló mó úr.
 JENŐ Apuka ma hetvenöt éves.
 SLÓMÓ Apád? Neked nincs is apád. Te egy árva goj vagy.
 MAGDA (Áprilkához, halk) Bent van a hallókészüléke?
 SLÓMÓ Mit sutyorogtok?
 ÁPRILKA (halk, komoly) Nagyapa! Nagyapa, ne rontsd el. Nagyon
 jól tudod, hogy milyen nap van ma.
 SLÓMÓ Csütörtök, és?
 ÁPRILKA Ma van a születésnapod.
 SLÓMÓ Nekem?
 ÁPRILKA Ma vagy hetvenöt éves.
 SLÓMÓ Honnan veszed te ezt?
 ÁPRILKA Hogyhogy honnan? Benne van a személyidben.
 SLÓMÓ Személyi?! Mit tudsz te? Két kiló se voltam! Foggal
 születtem és szakállasan! Kék voltam, zöld voltam! Apám azt
 gondolta, nem érem meg a másnapot!
 MAGDA Jól van, nyugodjon meg!
 SLÓMÓ Három napig lesték, hogy elpusztulok-e, de akkor
 meg bejött a szombat! Szegény apám csak hétfő reggel ment
 el bejelenteni, de félt a rabbitól, és öt nappal későbbi dátu-
 mot mondott be neki!
 JENŐ Ugyan, apuka, most öt nap ide vagy oda...
 SLÓMÓ Mit tudsz te erről? Egy könyvelő! Öt nap alatt a világ
 nyolcvanhárom egész egyharmad része meg lett teremtvé!
 Ninive egy szempillantás alatt pusztult el!
 JENŐ Drága apuka, engedje meg, hogy... khm... mindannyi-
 unk nevében... khm... a család nevében, a barátok nevében...
 nagy szeretettel...
 SLÓMÓ Nem kell a szeretet! A szeretet az egy keresztény
 maszlag!
 JENŐ ...és nagy tisztelettel... khm... kívánjunk magának... Na-
 gyon örülünk, hogy meg tetszett maradni.
 SLÓMÓ Minek?
 MAGDA Hogyhogy minek, apu? Mi a családja vagyunk!
 LICI És a barátai!
 SLÓMÓ Minek maradtam meg? Ezért? Hogy elherdáljatok itt?
 MAGDA Mit herdálnánk, apukám, hát mije van magának?
 SLÓMÓ Na, a szög a zsákból! Ezerszer megmondtam, hogy az
 én kincsemet nem lehet aprópénzre váltani!
 MAGDA Apukám, mi nem akarunk semmit felváltani. Együtt
 reggelizünk, iszunk egy pohár bort az egészségére – Jenő,
 tölts mindenkinek –, aztán elmegyünk dolgozni, de este visz-
 szajövünk, hogy együtt legyünk megint.
 SLÓMÓ Az én lakásomban?
 MAGDA Igen, édesapám.
 SLÓMÓ Ide nem költözhettek!
 MAGDA Nem költözünk ide, de hozunk tortát, söletet... Most
 meg egy kis latkeszt sütöttem magának mangolddal ünnepi
 villásreggelire.
 SLÓMÓ Mi az ördög az a latkesz?
 MAGDA Jaj, apu, hát évekig szekírozott vele...
 ÁPRILKA Kóser krumplipogácsa, nagyapa, friss spenóttal.
 A kedvenced.
 SLÓMÓ Nekem?! Aki a spenóttól mindig öklendezem?!
 ÁPRILKA Jaj, nagyapa, te mesélted, hogy a nagyfi mindig man-
 goldot főzött neked, ha...
 SLÓMÓ (villámló szemmel) Na, ez az amit soha, megértetted?!
 JENŐ Jól van, apuka, nyugodjon meg!

SLÓMÓ Aki nem megy el az anyja temetésére, az a nevét se
 mondja ki, soha az életben!
 MAGDA Én meg se szólaltam!
 SLÓMÓ Tudom! Itt se voltál!
 MAGDA Apukám, ezerszer kértem bocsánatot érte...
 SLÓMÓ Azt hittétek, hogy belepusztulok, mi?
 MAGDA Mondtam, hogy mi volt, nem?
 SLÓMÓ Azért se pusztultam bele!
 JENŐ Mi próbáltunk volna vigyázni magára...
 SLÓMÓ Na, persze! Tudom én, hogy mit próbáltatok volna!
 MAGDA Apukám...!
 SLÓMÓ Mózes se véletlenül ment ki a pusztába! Én is sokáig
 vártam, hogy az Úr üzenjen nekem! De ma már erős vagyok,
 nem árhattok nekem!
 JENŐ (tölt mindenkinek; kényszeredetten, mint valami viccet) Na,
 akkor erre igyunk egy kortyot!
 ÁPRILKA (Sló mó kezébe adja a poharát) Egészségedre.
 SLÓMÓ Miféle bor ez?
 JENŐ Én vettem!
 MAGDA A szomszéd úr hozta.
 REZSŐ Ne aggódjon, kóser!
 SLÓMÓ Akkor mit bámultok?
 JENŐ Várjuk, hogy igyon.
 MAGDA Hogy mondja el az áldást...
 REZSŐ ...és elsőnek kortyoljon bele.
 SLÓMÓ Kortyoljak?
 ÁPRILKA Fenéig, nagyapa!
 SLÓMÓ Aha. Már értem. (Leteszi a poharat) Cián van benne.
 MAGDA Micsoda?!
 SLÓMÓ (a plafon felé) Köszönöm, Izrael!
 MAGDA Apu, miért bánt minket, mondja már meg végre?
 SLÓMÓ Jobb, ha én ütlek, mintha a sors verne!
 ÁPRILKA Na jó. Én megmondtam nektek, hogy ez nem jó ötlet.
 De már itt se vagyok, már így is elkéstem... (A sportszatyorért
 indul) Szabad vagy, nagyapa, csinálsz, amit akarsz. Jövök két
 nap múlva.
 MAGDA Hogyhogy két nap múlva? Prilka! És a mai este...?
 ÁPRILKA Mondtam, hogy ma konferenciára megyek, Egerbe.
 MAGDA Nekem nem mondtad!
 ÁPRILKA Akkor apának mondtam, teljesen mindegy. Nagyapa,
 mindkét fridzsiben van kaja, a gyógyszereidet összekészítet-
 tem, a meglepetésem a fejedben van. Én himeztam neked.
 (Gyengéden megcsókolja a homlokát) Vigyázz magadra. Puszi
 mindenkinek. (El)

7. jelenet

REZSŐ Talán az lesz a legjobb, ha mi is szedelődzködünk...
 SLÓMÓ Sehova nem mennek! Ha már itt van ez a... latkesz...
 Nem fogom kidobni. (Imát mormol, iszik egy korty bort) Egyenek.

Mind némán esznek

JENŐ Nagyon finom!
 SLÓMÓ Mondtál valamit?
 JENŐ Semmi, nem érdekes.
 SLÓMÓ Csak nem te fogod megmondani nekem, hogy mi az
 érdekes?
 JENŐ Bocsánat, apuka.
 SLÓMÓ Azt hiszed, nem tudom, miért férköztél be a csalá-
 domba?

JENŐ Mit csináltam én? Már bocsánat, de hova férköztem be?!
SLÓMÓ *(a lányához)* Látod? Már nem is emlékszik!

JENŐ Mire?

SLÓMÓ Ha én nem szólok egy-két jó embernek, te még redőnyös volnál az Asbóth utcában!

JENŐ Én, redőnyös?! Világéletemben könyvelő voltam.

SLÓMÓ *(a lányának)* Látod, mindig mondtam! Meg van írva: egy madár megszerethet egy halat, de hogyan raknak együtt fészket?

LICI Ez nem a Tóra, Slómó, ez egy musical!

SLÓMÓ Maga csak hallgasson, szép parázna, maga a hitetések mesternője!

LICI Én, Slómó drága? Én csak boldog akarok lenni!

SLÓMÓ Maga csak ne fertőzzön ezzel a maszlaggal! Megjelentette nekem az angyal a tükörben, hogy nem a boldogság az élet értelme, hanem az, hogy maradjunk meg! Hogy őrizzük magunkat! Hogy maradjon egy nép ebben a megkerült világban, amely vigyázza a lángot, a becsületet, az összetartást és a hitet!

MAGDA Ne hadonásszon azzal a késsel, apu, mert még megsebez valakit!

SLÓMÓ Meg vagyok én már sebezve! Megmondta Mózes: ne a tükröt szidd, ha a képed ferde!

JENŐ Ezt Gogol mondta, papa.

SLÓMÓ Hát már mindenki kötözködhet velem!? Látod ezt, Izrael? Szép kis születésnap! Ezer sebből vérzem!

REZSŐ Ugyan, Slómó úr, hát itt mindenki szereti magát...

SLÓMÓ Maga állítólag rendes zsidó ember, akit csak tévedésből neveztek Rezsőnek! Maga egy kóser fizikatanár, nem? Mondja meg ezeknek a hitetleneknek, hogy a szeretet nincs a parancsolatban! De a tisztelet ott van! És a félelem ott van! *(Egyre jobban belelovalja magát, kopog a késével)* De ezekben semmi tisztelet és semmi félelem nincsen! Élnek, mint a nyulak! Keverednek, bele a világba! Évekig nem nyitották rám az ajtót, csak ha valami kellett! Hát most is kell valami! Azt is tudom, mi kell! De itt nem lesz végrendelet, én megőrzöm a titkot! Engem már nem lehet eltékozolni!

MAGDA Istenem, a cukra!

JENŐ Mi van?

MAGDA Nem emlékszel? Amikor fél éve, akkor is így kezdődött nála!

SLÓMÓ Ti csak vegyüljete, hemzsegjete, hígítsátok a bort! De én büszke vagyok arra, hogy zsidó vagyok – ahogy anyád mondta. Mert ha nem lennék büszke, akkor is az lennék!

MAGDA Hol az a tesztelő nyavalya, amit Tibor küldött?

JENŐ Tőlem ne kérdezd, én már itt se vagyok.

SLÓMÓ Menj csak, téged itt senki nem tartóztat! Vidd a paráznát is!

REZSŐ Már bocsásson meg...

SLÓMÓ Én nem vagyok vak, csak nagyot hallok kicsit! Maga viszont a körmére nézhetne ennek a nőstény rókának!

JENŐ Na jó. Viszontlátásra.

MAGDA Hova mész, Jenő?

JENŐ Borért! Arcszezért, samponért, nem teljesen mindegy?

MAGDA Jenő, nem mehatsz el!

SLÓMÓ Minek kapaszkodsz te kenetlen szekérre? Azt hiszed, nem tudom, hogy ő nem engedett el?

MAGDA Hova?

SLÓMÓ Én álltam egyedül a rabbi mellett...! *(Jenőhöz)* Érted, te, istenverése!?

JENŐ Na jó, nekem dolgoznom kell, én nem érek rá erre. Majd felhívom, Licike. Üdv mindenkinek! *(El)*

8. jelenet

SLÓMÓ Ninive olyan, mint a bővizű tó, eleitől fogva: mégis futnak ök!

MAGDA Megnézem odabent... *(Bemegy az apja szobájába)*

SLÓMÓ Az utcákon robognak a szekerek, összeütköznek a piacokon, tekintetük, mint a fáklyák, futkosnak, mint a villámok. Álljatok meg! Álljatok meg! De vissza se tekint senki.

LICI Rezső, nem kéne segítened? *(Az öreg szobája felé biccent)*

REZSŐ Bocsánat... *(Bemegy Magda után az öreg szobájába)*

SLÓMÓ *(szaval tovább villámló szemmel)* A folyóvizek kapui megnyílnak, és a palota megrendül. Feldúlva, széthányva, kifosztva. Szíve megolvadt, a térdek reszketnek, fájdalom van egész derekában, és mindnyájok arca elvesztette egész pirosságát.

MAGDA *(kijön a szobából a cukorszint ellenőrzésére szolgáló kis szerkezettel, a szomszéd követi)* Maga tudja ezt kezelni, Rezső?

SLÓMÓ Telve haraggal a Seregek Ura, bosszút áll az ő ellenségein, és haragot tart az ő gyűlölői ellen! Szélvészben és viharban van az ő útja, és lábainak pora a felhő.

REZSŐ Talán le kéne fogni, hogy megbökhessük.

MAGDA Apukám...!

SLÓMÓ Megfeddi a tengert, és kiapasztja azt, és minden folyamot kiszárazt.

MAGDA Meg kéne néznünk a cukrát!

SLÓMÓ A hegyek reszketnek előtte, és a halmok szétmállanak!

MAGDA Lici, segítenél?

SLÓMÓ Libanon virága elfonnyad!

LICI Mutassa az ujját!

SLÓMÓ Tekintetétől megrendül a föld és a világ, és minden, ami rajta él!

MAGDA Csak egy csepp vért, apukám...

SLÓMÓ Heve szétfoly, mint a láng, és...

Magda megböki az öreg ujjá hegyét a tüvel

(Elhallgat, bámulja vérző ujjá hegyét) A véretem...?

LICI Látja, ennyi volt az egész! Egy kis ujjlenyomat.

REZSŐ Mindjárt meg is vagyunk... *(Rákeni az öreg vérét a papírcsikra, a csíkot beteszi a tenyérszerű műszerbe, a műszert odaadja Magdának)* Fél perc. Ott kell leolvasni.

Csend. Mindenki hallgat

MAGDA *(a szomszédnak)* Köszönöm, Rezső.

LICI Mennyi?

MAGDA *(leolvassa az eredményt a műszerről)* Hetvennégy.

REZSŐ Az jó?

MAGDA Azt hiszem, száz a normális. Talán száztíz körül szokott neki lenni.

LICI *(Magdának)* Hívd fel az orvosát!

MAGDA Nem tudom a számot. Mindent Áprilka intézett...

REZSŐ Hogy hívják az orvosát, Slómó úr?

SLÓMÓ *(felpillant, nem tudja, hol van)* Doktor.

MAGDA *(a telefonhoz megy)* Apukám, hol a telefonszám?

SLÓMÓ Telefon.

MAGDA *(a telefonra)* Mindegy, úgyis süket...

9. jelenet

ÁPRILKA *(visszajön, levágja a cuccát)* Mert nem lett befizetve.
(Berobog a szobájába)
MAGDA Mi nincs befizetve?
ÁPRILKA *(kintről)* Itthon hagytam azt a kurva dolgozatot, amit fel kell olvasnom Egerben!
LICI Kislányom, állj már meg!! A nagyapád rosszul van!
ÁPRILKA Én is rosszul vagyok! Totál elegem van! A különbuszt lekéstem... Mindig én szívok, mindenért! Nekem nincs jogom a saját életemhez?
REZSŐ Összevissza beszél...
ÁPRILKA Én?!
REZSŐ A nagyapja.
ÁPRILKA Megszoktam!
MAGDA Hetvennégy a cukra!
ÁPRILKA Mennyi?! *(Visszarohan, majd ki a konyhába)*
MAGDA Az sok?
ÁPRILKA *(be a konyhából egy pohár vízzel)* Vigyázzatok innen! Nagypapa!
SLÓMÓ Nagypapa.
ÁPRILKA Nézz rám, én vagyok az!
SLÓMÓ Vagyok...
ÁPRILKA Hány ujjamat látod?
SLÓMÓ Három.
ÁPRILKA Jól van, idd meg szépen...
MAGDA Mit itatsz vele?
ÁPRILKA Hívjatok egy taxit!
SLÓMÓ Taxi.
MAGDA Hogyan, ha egyszer süket a telefon?
SLÓMÓ Tele.
REZSŐ Majd én, odaátról...
SLÓMÓ Oda.
LICI Várj, Rezső, segítetek... *(El a férjével)*

10. jelenet

ÁPRILKA A zsidókórházba vidd.
MAGDA Én?!
ÁPRILKA Amerikai út, doktor Lázár Imre.
MAGDA Csillagom, én most nem tudok ezzel...
ÁPRILKA Csomagolj pizsamát, papucsot, törölközőt, szappan, fogkefe, szemüveg...
MAGDA *(megy, csinálja, közben)* Vidd be te, csillagom, én tizenegyre be vagyok jelentve... A sóletet is meg kell sütnöm estére...
ÁPRILKA A cukros víztől jobban lesz, de nem hiszem, hogy este itt ünnepelni lehet.
MAGDA *(hoz valamit, újra kimegy)* Vidd be te, édesem!
ÁPRILKA Nem ezért hajtottam három hónapot azzal a kurva dolgozattal, hogy ma ne olvassam fel!
MAGDA *(kintről)* Majd felolvasod nekik legközelebb!
ÁPRILKA Nem lesz legközelebb! Ez nem mesedélután, anyukám, hanem egy tudományos konferencia, ahova meg lettem hívva, ahol elő kell adnom...
SLÓMÓ Áprilka...
ÁPRILKA Igen, nagypapa.
SLÓMÓ Én most rosszul vagyok?
ÁPRILKA Rosszul, nagypapa.
SLÓMÓ Nagyon?
ÁPRILKA Nem lesz baj.

SLÓMÓ Esküdj meg!

ÁPRILKA Ugyan, nagypapa! Zsidók nem esküsznek.

Sötét

II. KÉP

Kis kórházi szoba nagy ablakkal. Meglehetősen puritán berendezés. Két vaságy, vasasztal, vasszékek. Mosdó csempézett sarokban. Minden kopott, fehér

1. jelenet

Áprilka a nagyapját vetkőzteti. Az öregén már pizsamanadrág van, fején a sábeszdeklí

SLÓMÓ Bezártad az ajtót?
ÁPRILKA Bezártam, nagypapa.
SLÓMÓ Senki nem maradt ott?
ÁPRILKA Senki.
SLÓMÓ Hol a lakáskulcsom?
ÁPRILKA Majd odaadom, ha levetkőztél.
SLÓMÓ Örülsz, hogy végre megszabadulsz tőlem?
ÁPRILKA Egy hét alatt beállítják a cukrodat, és már jöhetsz is haza.
SLÓMÓ Azt hiszed, meghalok.
ÁPRILKA Miért halnál meg?
SLÓMÓ Mindenki meghal.
ÁPRILKA *(vetkőzteti)* Az inget is, szépen...
SLÓMÓ Az kinek az ágya?
ÁPRILKA Egy másik betegé.
SLÓMÓ Zsidó?
ÁPRILKA Nem tudom, nagypapa.
SLÓMÓ Nem fekszem goj mellé!
ÁPRILKA Mindened meglesz, vigyáznak rád, ne félj.
SLÓMÓ Vigyáznak? Abból nekem mindig csak bajom lett!
ÁPRILKA Ma már más világ van.
SLÓMÓ A világ nem változik. Népünk irigyei szakadatlan ellenünk törnek!
ÁPRILKA Senki nem tör ellened, nagypapa, és senki nem irigyel.
SLÓMÓ Látszólag! De amíg egyedül hagyatok, megértettem, hogy tíz mérték bölcsesség jött le a világra. Kilencet nyert Izrael országa, egyet az egész világ. Tíz mérték szépség jött le a világra, kilencet nyert Jeruzsálem, egyet az egész világ... Ahogy a nagyanyád mondta: nekünk mindig lesz egy utolsó gyertyatartónk, amit elvehetnek! A többitől nem is beszélve...
ÁPRILKA Ugyan, nagypapa, mid van neked?
SLÓMÓ Hát itt vagy te, hogy mást ne mondjak, egy kincs a magad nemében! Egy tiszta, szűzi gyémánt az én reszketeg, öreg kezemben. Rád még érdemes vigyázni. Talán. De esküdj meg, hogy minden este kilenckor ágyban leszel.
ÁPRILKA Te mondtad, hogy nem szabad esküdni!
SLÓMÓ A saját ágyadban!
ÁPRILKA Nagypapa...! Huszonkét éves elmúltam.
SLÓMÓ Annál inkább! Ha eddig kibírtad, most már várd meg, amíg baserolva leszel! Amíg el nem jön érted, akit a végzet neked rendelt.
ÁPRILKA Oké, majd a konferencia után, nagypapa, a banketten!
SLÓMÓ Mi lesz a banketten?
ÁPRILKA Egy csomó fül-orr-gégész, néhány pszichológus, egy-két foniáter. Az egyik majd odajön hozzám, hogy nincs-e kedvem baserolni egyet.

SLÓMÓ Ezzel te ne viccelj! Meg fogod ismerni a lélektársad, mert az Úr majd megmutatja neked. Lehet, hogy megnyílik a tükör, vagy ugyanazt álmodjátok mind a ketten...

ÁPRILKA Jól van, nagypapa, muszáj mennem.

SLÓMÓ Isten jelet ad majd, csak hinned kell benne! De amíg nem vagyok otthon, a lakásomba egy gojt se eresztessz be!

ÁPRILKA Hogy eresztenék, ha egyszer nem leszek otthon!

SLÓMÓ Zsidót még kevésbé!

ÁPRILKA Nagypapa, Egerben leszek!

SLÓMÓ Ez nagyon fontos. Se szomszéd, se rokon, se fiú, se férfi!

ÁPRILKA Jól van, most már feküdj le szépen.

SLÓMÓ Miért feküdnék, hiszen még nincs este?

ÁPRILKA Nagypapa, ez egy kórház, és te itt beteg vagy.

SLÓMÓ Akkor vigyél haza, és nem leszek beteg. Megigérem neked. Ne hagyd itt egyedül.

ÁPRILKA Nagypapa! Megmondta a Lázár doktor, hogy összevissza ugrál a cukrod, attól vannak a szédüléseid, meg hogy összevissza beszélsz...

SLÓMÓ Hová viszed a ruhámat?

ÁPRILKA A szekrényedbe. Kint van a folyosón. Három per kettes. Itt van kint, srégen az ajtóval szemben. *(Kimegy)*

SLÓMÓ *(utánaszól)* Jó! De a kulcsot kérem! *(Kipróbálja az ágyat, rugózik rajta, aztán átmegy a másik ágyhoz, azt is kipróbálja, az jobban tetszik neki, belefekszik)* Na, persze.

2. jelenet

FRANKLIN *(bejön, rövidlátó, szemüveges, görbe emberke, hálógömbben)* Elnézést, eltévedtem. *(Kimegy, visszajön)* Bocsánat.

SLÓMÓ Na mi van, mit bámul?

FRANKLIN Nem ez a hatos kórterem?

SLÓMÓ Ez magának terem?

FRANKLIN Vizelni voltam, ha jól emlékszem.

SLÓMÓ Na és?

FRANKLIN Lefeküdnék.

SLÓMÓ Velem?!

FRANKLIN Bocsánat... *(Kihátrálna)*

Áprilkába ütközik, aki éppen visszajön a szekrénykulccsal

3. jelenet

ÁPRILKA Elnézést...

FRANKLIN Jó, hogy jön, nővérke...

ÁPRILKA Nem vagyok nővérke, a nagyapámat hoztam, de majd mindjárt szölok...

FRANKLIN Egy pillanat... Pszt! *(Intetget)* Hajoljon kicsit közelebb!

ÁPRILKA *(hajol)* Igen?

FRANKLIN *(súgva)* Tetszik látni engem?

ÁPRILKA Miért ne látnám?

FRANKLIN Ezek szerint én én vagyok?

ÁPRILKA Hát persze, bácsi, persze!

FRANKLIN Akkor ki fekszik ott, az ágyamban?

ÁPRILKA *(felpillant; szemrehányó hangon)* Nagypapa!

SLÓMÓ *(sértődötten)* Igen?

ÁPRILKA Mit csinálsz te ott?

SLÓMÓ Amit mondtál! Fekszem!

ÁPRILKA De nem az a te ágyad! *(Franklinhoz)* Elnézést kérek, a nagyapám egy kicsit... szórakozott néha. Tetszik tudni, a cukra...

FRANKLIN Nem. Az az én cukrom. De csak egész nyugodtan...

ÁPRILKA *(megfordul, döbbenet látja, hogy miközben felkel, Sló mó savanyú cukrot töm magába az idegen ágy fejénél álló éjjeliszekrényen lévő stanicliból)* Nagypapa!

SLÓMÓ Jól van, csak megkóstoltam!

ÁPRILKA Tudod, hogy nem szabad! Ráadásul nem is a tied, hanem...

FRANKLIN Franklin Benjamin...

SLÓMÓ *(az ágya felé csoszog)* Röhög a vakbelem...

ÁPRILKA Nagypapa!

FRANKLIN Nem tehetek róla. Ezt a nevet írták be itt nekem...

ÁPRILKA Nagypapa, te is mutakozz be szépen!

SLÓMÓ Rabbi Selómó Jichák.

ÁPRILKA Ne hallgasson rá. Fekete Salamonnak hívják.

FRANKLIN Nagyon jó kis név.

SLÓMÓ Na, persze.

ÁPRILKA Engem Magyar Áprilkának hívnak. Állítólag ő adta nekem ezt a nevet, bosszúból, amiért nem fiú lettem.

4. jelenet

NŐVÉRKE *(jön)* Lázat mérünk, fiúk!

FRANKLIN Jó, hogy jön, nővérke! Képzeld...

NŐVÉRKE *(lázmérőt nyom Franklin Benjamin szájába)* Hogyha fúj a szembeszél, okos ember nem beszél. *(Áprilkának)* Nem én írtam!

SLÓMÓ Maga ki az ördög?

NŐVÉRKE *(az ő szájába is lázmérőt nyom)* Efbiaj, Sziájé, polgári szolgálat. *(Áprilkának)* Kincses Sándor honvéd, besegítő nővér.

ÁPRILKA A nagyapámnak nem kell lázat mérni!

NŐVÉRKE *(Slómóhoz)* Nem köpjük ki, és nem harapunk rá! Csendben szopogatjuk!

ÁPRILKA A nagyapám cukorbeteg.

NŐVÉRKE Én meg szaxofonozom, és novellákat írok.

ÁPRILKA Nem érti, mit mondok?!

NŐVÉRKE A lábujja rohad már?

ÁPRILKA Megörült?

NŐVÉRKE A cukortól. Az én nagyanyámnak két ujjá lerohadt.

ÁPRILKA Az én nagyapámnak nem rohad semmije.

NŐVÉRKE Az egész világ rohad. Jön az üvegházhatás, itt a világvége.

FRANKLIN Nővérke...

NŐVÉRKE Oké, Benó bácsi. *(Elveszi a lázmérőt)* Hatvanhárom.

FRANKLIN Hatvanhárom?!

NŐVÉRKE Farenheit. Reumürben csak huszonnyolc. Ha így zuhan tovább, ki fog hűlni! *(Áprilkának)* Úgy működik, mint egy élő légkondi. *(Franklinnak)* Celsiusban harmincöt három. *(Áprilkának)* Ha vége a dalnak, nem kell hibernálni.

ÁPRILKA Nem állnál le kicsit?

NŐVÉRKE Na, így már sokkal jobb. Látja, Benó bácsi? Már tegezödünk! *(Áprilkának)* Bocs, de mindig ez van. Pörgök, mint az áram. Hogy hívják apádat?

ÁPRILKA Fekete Salamon. És a nagyapám.

NŐVÉRKE Nézzük, Slómó bácsi. *(Kiveszi a lázmérőt)*

SLÓMÓ Hol az igazgató?

NŐVÉRKE Ez igen! Látja, Benó? Ez hőmérséklet! Harminchat három! Lehet eltanulni! Lemenni alfába, koncentrálni... szemgolyók felfelé... *(Mutatja: a szeme felakad)* beszívja, kifújja... a levegő áramlik, átmossa a tüdőt... Vállá, karja, keze... napfonat... lent vagyok.

SLÓMÓ *(közben, Áprilkához)* Azonnal hívd ide a kórházigazgatót.

ÁPRILKA Nyugi, nagypapa. Ugat, de nem harap.
 SLÓMÓ Egy percig nem maradok egy légtérben ezzel a bőrfejjével!
 NŐVÉRKE *(bohóckodik)* Nem talált, de süllyedt!
 ÁPRILKA Nagypapa! Hiszen van neki haja!
 SLÓMÓ Tetszik neked, mi?
 ÁPRILKA Dehogyan tetszik.
 NŐVÉRKE *(Áprilkának)* Ez nem esett jól, mindegy, megjegyeztem...
 SLÓMÓ Dehogyan nem tetszik! Mint Rezső az anyádnak!
 ÁPRILKA Nagypapa!
 SLÓMÓ Ha csak ránéz, feláll a bajusza tőle, akárcsak neked, most.
 ÁPRILKA Nincs bajuszom!
 NŐVÉRKE Engem nem zavar a pihe!
 SLÓMÓ És szemed sincs, hogy láss vele? Ez egy átruhás náci!
 NŐVÉRKE Mondd meg a nagypádnak, hogy egy: katona vagyok, de karitatív meggyőződésből polgári szolgálatot végzek. Kettő: nem vagyok normális. Három: nem vagyok zsidó, de annak valloam magam.
 SLÓMÓ Azt te csak szeretnéd! *(Áprilkának)* Mondd meg neki, fiam, hogy zsidónak lenni nem bevallás kérdése!
 NŐVÉRKE *(gyógyszert adagol)* Figyelek!
 SLÓMÓ Nem is vallás kérdése, és nem is származás kérdése!
 NŐVÉRKE *(gyógyszert ad Franklinnak)* Hanem pénzkérdés, mi??
 SLÓMÓ Szemtelen is vagy, nem csak hülye, fiam! Zsidónak lenni... az sorskérdés! Ezt kell a gojoknak megemészteni Európában!
 NŐVÉRKE *(gyógyszert ad neki)* Ezt meg magának, itt! *(Kifelé indul)*
 FRANKLIN Nővérke! Mikor jön az ebéd?
 NŐVÉRKE Majd ha megérdemlik. *(El)*
 ÁPRILKA Látod, nagypapa, nem lesz egyedül, és nem fogsz unatkozni.
 SLÓMÓ Már is unatkozom. Halálra unom magam! Tessék, nem kapok levegőt! Valaki elszívja előlem!!! A te lelken fogok száradni, ha megmérgez a náci!
 ÁPRILKA Nagypapa, el kell érnem a buszt.
 SLÓMÓ Menj csak, szolgáltass ki! Ahogy a nagyanyád mondta: ebben az országban mindenki bűjtatott egy zsidót, és mindenki feljelentett egyet. Sokszor ugyanazt!
 ÁPRILKA Én az unokád vagyok.
 SLÓMÓ Annál rosszabb!
 ÁPRILKA *(szeretettel)* Ugye nem szoksz meg?
 SLÓMÓ Hogy szoknék meg? Ilyen betegen!? Mozdulni se tudok!
 ÁPRILKA Akkor adj egy pusztit. *(Lehajol, hogy megcsókolja)*

Sló Mó elkapja

Nagypapa, mit művelsz?!
 SLÓMÓ *(Franklinnak)* Látja ezt? Fél-Nelson!
 FRANKLIN Bocsánat, nem Nelson, hanem Franklin!
 SLÓMÓ Hol a szekrénykulcsom?
 ÁPRILKA Nagypapa, engedj el!
 NŐVÉRKE *(jön a tálalókocsival)* Mi van itt?
 FRANKLIN Az öreg megtámadta!

Nővérke tigrisugrásban átveti magát Franklin ágyán, megtekeri az öreg szabad karját

SLÓMÓ *(üvölt)* Segítség! Eltöri a karom!

ÁPRILKA Megfulladok!
 NŐVÉRKE *(Sló Móhoz)* Engedjük el együtt. Háromra. Oké? Három. *(Elengedi Sló Mót)*
 ÁPRILKA *(kiszabadul)* Nagypapa! *(Alig kap levegőt)* Nem lett semmi bajod?
 SLÓMÓ Hiába reménykedsz, megmaradok.
 NŐVÉRKE Kösz, hogy segítettél.
 FRANKLIN Nagyon szép ugrás volt.
 SLÓMÓ Hol a szekrénykulcsom?
 ÁPRILKA Tessék. *(Odaadná)*
 NŐVÉRKE *(kikapja a kezéből)* Szó sincs róla. A kulcsot a nővérszobán tartjuk. Ha jól viselkedik, talán megkaphatja.
 ÁPRILKA A nagypám nem gyerek!
 SLÓMÓ És nem fogok jól viselkedni!
 NŐVÉRKE *(átadja a kulcsot Áprilkának)* Tessék. De aztán ne mondd, hogy nem figyelmeztettelek!
 ÁPRILKA Itt a szekrénykulcs, nagypapa, és az otthoni kulcsod. *(Beteszi a kulcsokat az éjjeliszekrény fiókjába, matat)* Pénzt is hagytam neked a zakód zsebében.
 NŐVÉRKE A pénzen alkoholt fog venni, cigarettát hoz be, felgyújtja a lepedőt, a kulcsát lenyeli...
 SLÓMÓ Maga csak ne reménykedjen!
 NŐVÉRKE Oké, egy null, ki tetszett útni...
 ÁPRILKA *(Franklinra mosolyog)* Vigyázzanak egymásra.
 FRANKLIN Meglesz.
 ÁPRILKA Viszontlátásra. *(Kifelé indul)*
 NŐVÉRKE *(elébe áll az ajtóban, foga közt szűri a szót, konspirál)* Délután láthatlak?
 ÁPRILKA *(megtorpan)* Hozzám beszél?
 NŐVÉRKE Igen, de fordulj el, mintha nem hallanál. *(Lepedőket hajtogat, mint valami kémhős)*
 ÁPRILKA Miért?
 NŐVÉRKE *(Sló Mó felé biccent)* Három óránál figyel a Moszad. A lábadban titkos jeladó van.
 ÁPRILKA Tessék?
 NŐVÉRKE A szemed gyönyörű, kész életveszély. A bajuszod óriási!
 ÁPRILKA Mit akarsz?
 NŐVÉRKE Randizni.
 ÁPRILKA Te, velem?!
 NŐVÉRKE Nem randizni így kifejezetten, de esetleg összefuthatunk valahol, véletlenül.
 ÁPRILKA Véletlenül?
 NŐVÉRKE Meg is beszélhetjük, ha nem hiszel a véletlenekben.
 ÁPRILKA Tudod, mit? Nem bánom.
 NŐVÉRKE *(ragyog)* Komoly?! Hánykor?
 ÁPRILKA Négy felé?
 NŐVÉRKE Perfekt. Kérem a koordinátákat.

Áprilka faképnél hagyja, kifelé indul

Hé! Hol legyenek négykor??!
 ÁPRILKA Egerben! *(El)*

5. jelenet

NŐVÉRKE Marha vicces. Egerben. Háromig dolgozom.
 SLÓMÓ Mi van, verőlegény? Nem tetszik valami?
 NŐVÉRKE De igen. Nagyon is. A maga unokája.
 SLÓMÓ Csorog a nyálad, mi? De hiába! Őérte abesszin hercegek fognak tülekedni, díjas filmszínészek vetélkednek érte,

de ő csak azzal áll szóba, akit a Seregek Ura kijelöl számára – az én kezem által.
 NŐVÉRKE *(tálat)* Akkor tessék kezét mosni szépen, itt a kaja.
 FRANKLIN Nem lehet, nővérke, a csapot még nem javították meg.
 NŐVÉRKE Jó, akkor szivaccsal, majd szólok a Lajosnak, hogy a mosdót csinálja meg... de most ki az ágyból, egykettő, sportosan...
 SLÓMÓ Nem bírok felkelni, maga eltörte a vállam!
 NŐVÉRKE Ha nem kel fel, akkor megeszem az adagját, és még valami kinczást is kitalálok! *(Belekóstol az egyik tányér levesbe)*
 Mmmm! Száritott vargánya...
 SLÓMÓ *(Franklinnak)* Üvölsünk, Izrael! Á!
 FRANKLIN Á!!!
 NŐVÉRKE Ez az, adjunk hangot a létezésünknek! *(Versenyt üvölt velük)* Á!
 SLÓMÓ Á-vós! Á-vós! Á-vós!
 NŐVÉRKE Na, ide figyeljen, faszkalap, én tényleg rendes vagyok, és hülyülök itt, hogy valami legyen, de engem ne szívasanak, mert ha begurulok, akkor állati szar lesz, ha egyszer megbüfiztetem. Egyenek! *(El)*

6. jelenet

SLÓMÓ *(kis szünet után, amely alatt Franklin olvasni kezd)* Elnök úr! Halló! Franklin Benjamin!
 FRANKLIN Hozzám tetszett?
 SLÓMÓ Mi van, nem kelünk fel?
 FRANKLIN Felesleges. Még úgyis forró a leves. *(Tovább olvas)*
 SLÓMÓ Mi lesz, ha visszajön a smasszer?
 FRANKLIN Most nem jön be. Tornászik. Kétezer fekvőtámasz megnyugtatta.
 SLÓMÓ Mitől ilyen kemény gyerek ez?
 FRANKLIN Mér, mit vár tőle? Mind ilyenek ezek! Mai fiatalok!
 Nincs bennük érzés, nincs ezekben semmi! Csak azt várja mind, hogy mikor lehet minket a tepsibe tenni, hogy nekik több hely legyen!
 SLÓMÓ *(gyanakodva)* Szintén cukor?
 FRANKLIN Pardon?
 SLÓMÓ Maga! Szintén cukorban utazik?
 FRANKLIN Vagy úgy? *(Léteszi a könyvet, felül)* Nem, nem. Sajnos mészben.
 SLÓMÓ Gerinc?
 FRANKLIN Agyér. El van meszesedve. Rossz az emlékezetem.
 SLÓMÓ Az nagy áldás. Hülyének lenni nagyon finom lehet.
 FRANKLIN Hát nincs okom panaszra.
 SLÓMÓ Mióta van bent?
 FRANKLIN Nem tudom. Lehet vagy két hete. Próbáltam számolni, de sajnos az se megy. Számolni azt teljesen elfelejtetem. Én, kérem, egy talált zsidó vagyok. Komolyan mondom, úgy lettem találva a Tolbuhin körúton. Nem volt nálam se pénz, se igazolvány, semmi.
 SLÓMÓ Meg tudom érteni. Főleg azt, aki elveszítette.
 FRANKLIN Pizsamában voltam, és nem tudtam beszélni!
 SLÓMÓ Áldás lehetett a művelt világnak!
 FRANKLIN Így aztán engem nem lehet elhagyni! Érti?! Nem lehet kidobni! Elfelejtteni! Utánam, uram, nem fognak krokodilok sírni!
 SLÓMÓ Milyen krokodilok?
 FRANKLIN Hol folyik a Nílus? Nem Egyiptomban? Jobb, ha tőlem tudja: még nem jöttünk ki! Ez csak a látszat! De engem

már nem téveszt meg semmi! *(Felveszi a könyvet)*
 SLÓMÓ Mit olvas?
 FRANKLIN Egy krimi, azt hiszem.
 SLÓMÓ Izgalmas?
 FRANKLIN Főleg így, hogy az elejére nem emlékszem.
 SLÓMÓ *(gyanakodva)* Mondja, biztos, hogy zsidó ember maga?
 FRANKLIN Mér tetszik kérdezni?
 SLÓMÓ Izrael gyermeke ennyire nem lehet hülye. Az írást ismeri?
 FRANKLIN Hogyne. Hát látja, hogy olvasok! Érettségim is van. Én, kérem, kellékes voltam!
 SLÓMÓ Úgy érti, handlé?
 FRANKLIN Kellékes. Színházban. *(Tovább olvasna)*
 SLÓMÓ Erre meg emlékszik, mi?
 FRANKLIN Mert ez az eszembe jutott, ahogy magára néztem.
 SLÓMÓ Maga most sérteget?
 FRANKLIN Isten őrizzen! Mért tenném? Maga, uram, nem tudhat nekem ártani.
 SLÓMÓ Van még egy kis cukra?
 FRANKLIN Előbb együk meg a levest. *(Felkel, leül az asztalhoz, kanalaz.)* Ez nem is gomba!
 SLÓMÓ Látja, ez a mi sorsunk! Ez a zsidók sorsa. Hogy mást ne mondjak, itt ez a kórterem! Hát terem ez?! Most mondja meg! Nem, barátom, ez egy luk!
 FRANKLIN Nem kóstolja meg? Meggy leves!
 SLÓMÓ *(felkel, az asztalhoz ül)* Egy kétszemélyes krecli! Lefogadom, hogy a gojok nem zárják egymást ilyen szűk odúba!
 FRANKLIN Most mit akar ezzel? Zsidó vagy nem zsidó, hát nem teljesen mindegy?
 SLÓMÓ Nem, uram! Ők keverednek! Minimum hat ágy! Vagy tizenkettő! Ott ugye kialakulhat a közösségi szellem! De így? Csak a gyanakvás. Káin és Ábel!
 FRANKLIN Távoli rokonok?
 SLÓMÓ Mondja, egyáltalán körül van maga metélve?
 FRANKLIN Mint a tiszteletes kipufogója.
 SLÓMÓ Tessék?!
 FRANKLIN Ismeri a viccet! Igen? Akkor is elmondom. A pap és a rabbi jó szomszédok. A pap egyik nap keresztényi jó cselekedet gyanánt lemossa a rabbi autóját. Másnap reggel látja, hogy a rabbi éppen az ő autójának a kipufogóját fűrészezi. Mit csinál, ember, kérde tőle. Csak hogy kvittek legyünk, feleli a rabbi. Te megkeresztelted az én kocsimat, én körülmetélem a tiedet!
 SLÓMÓ Nem szeretem az olyan zsidókat, akik zsidó vicceket mesélnek!
 FRANKLIN Van desszert is! Kéri?
 SLÓMÓ *(elveszi Franklinét is, tömi magába)* Ezer éve mondom, ne alázd meg magadat, Izrael gyermeke! De hiába! Csak a kishitűség, csak a birkaszellem! Ez a nagy nép veszte! Tessék, maga is!
 FRANKLIN Mi van velem?
 SLÓMÓ Ahelyett, hogy összeszedné magát, hogy emlékezzen!
 FRANKLIN Mire?
 SLÓMÓ Hogyhogy mire? Mindenre, ember! Hogy mire született! Mi a dolga! Honnan jött, hová megy!
 FRANKLIN Én innen sehova.
 SLÓMÓ Itt akar meghalni?
 FRANKLIN Miért, nem mindegy?
 SLÓMÓ Már hogy volna mindegy! Látod ezt, Izrael?
 FRANKLIN Ne fáraszson ezzel, inkább egyen, amíg van mit.
 SLÓMÓ Franklin Benjamin! Nézzon rám!
 FRANKLIN Tessék.

SLÓMÓ Hány ujjamat látja?
 FRANKLIN Mind az ötöt, csak három be van fordítva.
 SLÓMÓ Nem is bolond maga, csak teszi itt, hogy hülye.
 FRANKLIN Na jó, megmondom magának. *(Körülnéz, közelebb inti a másikat, suttog.)* Még mindig jobb így, mintha ők néznek hülyének. Hogy a nyúl vigye a puskát? Azt én nem vártam meg! Lementem egy reggel a Tolbuhin körútra, talpig hálóingben, és el voltam veszve!
 SLÓMÓ Nem értem.
 FRANKLIN Mit nem lehet ezen megérteni? Elvesztettem magam.
 SLÓMÓ Mi az ördögnek?
 FRANKLIN Egy rossz üzletből tudni kell kiszállni.
 SLÓMÓ Maga tényleg kevéssé normális.
 FRANKLIN Maga meg egy vén trotty, aki itt lett hagyva.
 SLÓMÓ Na ne szórakozzon velem!
 FRANKLIN Miért? Hát nem kidobták, mint a macskát szarni?
 SLÓMÓ Tessék?
 FRANKLIN Ez itt egy elfekvő, nem vette még észre?
 SLÓMÓ Elfekvő – magának! De én nem vesztettem meg, és nem lettem kidobva, én cukorbeteg vagyok, az onokám hozott be, az én családom gondoskodik rólam!
 FRANKLIN Cö-cö-cö.
 SLÓMÓ Most mit ciceg? Nagyon rendes család, és szeretnek engem! Még a szomszédok is átjöttek, hogy megünnepeljenek!
 FRANKLIN Na, persze.
 SLÓMÓ Mi az, hogy na persze? A lányom latkeszt sütött nekem, mangolddal, áprilisban!
 FRANKLIN Mi az a latkesz?
 SLÓMÓ Mér, a mangoldot azt tudja? Csupa kóser dolog. Csupa primőr áru.
 FRANKLIN Kóser vagy nem kóser, nem kellünk mi már senkinek.
 SLÓMÓ Hát ebben maga téved.
 FRANKLIN *(feláll, az ágyához megy.)* Tudja, mi lenne, ha most hazamenne innen?
 SLÓMÓ Nem mehetek haza, az onokám nincs otthon!
 FRANKLIN Nincs otthon a macska, az egerek széthordanak mindent! Lefogadom, hogy máris összegyűltek, és azt tárgyalják, hogy lehetne magát kitörölni!
 SLÓMÓ Én el tudom látni magamat!
 FRANKLIN Nem úgy értem, hanem kitörölni, mintha nem is lett volna, még az emléket is! Vásároltam én már hagyatékot az elhunyt életében!
 SLÓMÓ Azt az én családom soha nem tenné meg!
 FRANKLIN Miért, maga még hisz a saját gyerekének?!
 SLÓMÓ A vér nem válik vízzé, ha néha úgy is látszik!
 FRANKLIN Ha-ha! Ezek már nem igazi gojok, nem igazi zsidók, ezek, uram, már csak a mi vadhajításaink! Annyit se érnek, mint a lepke árnyéka! Piha!
 SLÓMÓ Na jó, akkor most én mondok magának egy viccet, Franklin Benjamin! Én olyan vagyok, tudja, mint Lévi Jichák, a híres Talmudista, aki annyira szerette a népet, hogy semmi rosszat nem tudott elhinni róla. Egyszer egy zsidó beállított hozzá, rabbi, nagy baj van, szombaton rágyújtottam. Bizonyára nem tudta, fiam, hogy szombaton tilos dohányozni. Hogyne tudtam volna, ismerem a törvényt, jártam iskolába! Akkor bizonyára arról feledkeztem meg, hogy szombat szent napja van! Hogy feledkeztem volna meg erről, azt mondja, nagyon jól tudtam, hogy szombat van! Erre Lévi Jichák szét-tarta a karját, és így szólt az éghez: nagy a te néped, Izrael! Látod egy zsidó hazudni nem képes.

FRANKLIN Szép, szép, de ez nem vicc, uram, ez csak a maga súlyos tévedése. Egy rossz álom, amiből fel fog ébredni, és nem lesz bocsánat! *(Lefekszik)*
 SLÓMÓ Nem tudom, miért strapálom magam, Franklin Benjamin, de megint maga téved, nem én! *(Lefekszik ő is)* Ha ki-aludtam magam, megmentem a lelkét! Mert ahogy szegény feleségem mondta: aki egy lelket megment, az olyan, mintha mindet megmentette volna.
 FRANKLIN Nekem már lelkem sincs, úgyhogy szép álmokat.
 SLÓMÓ Nem úgy van ez, Franklin! A Talmud azt írja, mindenki ér valamit. Éppen ez a lényeg, ez ad erőt nekünk, hogy össze tudunk tartani!
 FRANKLIN Én nem tartok senkivel, hát velem se tartson senki!
 SLÓMÓ Vegye tudomásul, hogy az én családom rendes, istenfélő család, és összetartanak, és soha be nem csapnának engem! Miben fogad velem?
 FRANKLIN Amiben akarja.
 SLÓMÓ *(magára húzza a takarót)* Akkor ajánlom a zengő trombitámat.
 FRANKLIN Minek?
 SLÓMÓ Hogy fújja meg, aztán nyalja ki.

Vége az első résznek

Második rész

I. KÉP

A kórházban

1. jelenet

Slómo és Franklin versenyt horkolva alszanak. Nővérke jön a Lakatossal. A Lakatos kezeslábast visel, bajusza van. Szerszámosládája van nála. A mosdóhoz megy vele, szerel. Nővérke összeszedi a piszkos edényeket, takarít

LAKATOS Figyelj, én nem nikkelbolha vagyok, bazd meg, hogy neked itt pattogjak, mindjárt lejár a munkaidőm, haver!
 NŐVÉRKE Az enyém is, jól van, de már háromszor szóltam, hogy rossz a mosdó...
 LAKATOS Kinek szóltál, öreg?
 NŐVÉRKE A főnővérnek.
 LAKATOS Hát ne neki szóljál, itt én vagyok a princ, én vagyok a lájer, én vagyok a kóser, itt minden én vagyok, bazd meg, nekem az orvosok is előre köszönnek, mert ha én nem vagyok, akkor ez az egész kóceráj beszarik, érted?
 NŐVÉRKE Jól van, csöndesebben! Látod, hogy alszanak.
 LAKATOS Na és, felébrednek. Húzzák itt a lóbórt, amíg más dolgozik? Sok bűdös zsidaja.
 NŐVÉRKE Hülye vagy?
 LAKATOS Tudod te, mennyibe van itt egy nap ezeknek? Leg-alább húsz rongyba! Naponta, érted? Önköltségi áron! És én mennyit keresek? Havi negyvenhetet!
 NŐVÉRKE Most hogy jön ez ide?
 LAKATOS Az én apám, bazd meg, lehúzott negyvenöt évet a présüzemben, és úgy tették lapátra ezek, hogy a lába nem érte a földet!
 NŐVÉRKE Kik tették lapátra?
 LAKATOS Na, kik, bazd meg? A sok Jákob meg Jakab! Akik

megvették frankón az üzemet! Mindenütt ott vannak! Mind
övék a tejfel!
NŐVÉRKE Te egy fasz vagy, asszem.

2. jelenet

ÁPRILKA (jön) Muszáj káromkodni?
NŐVÉRKE (örül) Mi van, hát te nem mentél Egerbe?
ÁPRILKA Itt hagytam a szatyrot, amiben a dolgozatom van...
NŐVÉRKE Miért nem valld be, hogy hiányoztam?
ÁPRILKA Ne haragudj, de most nincs kedvem nevetni.
NŐVÉRKE Oké, akkor sírjunk, de valahol együtt, várj meg,
mindjárt végzek!
ÁPRILKA Nem állok szóba idegenekkel.
NŐVÉRKE Hiszen már bemutatkoztam, nem?
ÁPRILKA De én nem mondtam meg a nevemet neked.
NŐVÉRKE Nem is kell. Kitalálom. Se perc.
ÁPRILKA Tessék?
LAKATOS Mit keres, tündérke?
ÁPRILKA Sárga reklámszatyor... Itt kell lennie valahol...
LAKATOS Nem az ott, csókolom, az ágy fejenél?
ÁPRILKA Hol?
LAKATOS Tessék csak lehajolni bátran!

Áprilka megtalálja a szatyrot, lehajol érte

(Benéz a lány szoknyája alá, vigyorogva jelez Nővérekének) Meg lehet cupfolni!
ÁPRILKA Mi van?!
LAKATOS (Nővérekének) De nem érdemes, mer elromlik tőle a szerszám. (Áprilkához) Teccik tudni, van olyan fajta csap, amihez jobb, ha nem nyúl az ember.
NŐVÉRKE Lajos, neked kuss van! (Áprilkához) Ugye, nem Judit vagy?
ÁPRILKA Nyertél.
NŐVÉRKE Nem Kati, nem Magda, nem is Ildi, hanem...
ÁPRILKA Sose találod ki, úgyhogy ne fáraszd magad...
NŐVÉRKE Mint odakint a tavasz!
ÁPRILKA (megtorpan) Tessék?
NŐVÉRKE Vagy a nyár – ami vár!
ÁPRILKA Hiába! Vak tyúk nem talál szemet. (Indulna)
NŐVÉRKE Juli! (Útját állja) Ugye, Július vagy?
ÁPRILKA Te szemét, te hallottad!
NŐVÉRKE (kezét a lány elé tartja, az ujját mutatja) Így görbüljek meg, ha...
ÁPRILKA (a fiú órájára pillant) Űristen, fél négy múlt, ez a busz is elment. (Kifelé indul)
NŐVÉRKE Várj! Félóra múlva leteszem a lantot... Leviszlek Egerbe. Hallod? Július! Május, vagy hogy hívnak! Várj már meg...!
(El a lány után)

3. jelenet

LAKATOS (befejezi a munkát, megnyitja a vizet, elzárja, körülnéz, lábujjhegyen odamegy Slómó éjjeliszekrényéhez, óvatosan kihúzza a fiókot) Na, nézzük, ki vagy te. (Belelapoz az öreg igazolványába) Fekete Salamon... Hatodik kerület?
SLÓMÓ (felriad) Síp utca kilenc.
LAKATOS Föl ne ébredj, bazd meg!
SLÓMÓ Kicsoda maga?

LAKATOS A halálangyal.
SLÓMÓ (elmosolyodik) Álmodtam...! (Visszahanyatlik, alszik tovább)
LAKATOS Mákod van, öreg... (Kiveszi Slómó kulcsait) De nekem is mákom van! (Elteszi a kulcsokat a szerszámosládába, lábujjhegyen kihátrálna a kórteremből...)
NŐVÉRKE (berobog) Figyelj, már, Lajoskám, maradj még öt percet!
LAKATOS A szívbajt hozod rám, haver, mit ijesztgetsz?
NŐVÉRKE Lent vár a csaj, érted?
LAKATOS Engem?
NŐVÉRKE Dehogy téged, Lajos, engem, bazd meg, engem, hát elviszem Egerbe!
LAKATOS Te? Mivel?
NŐVÉRKE A kocsiddal, haver!
LAKATOS És a kis faszom nem kéne?
NŐVÉRKE Nem, az nekem is van. Figyelj, kifizetem.
LAKATOS Szó se lehet róla, most hoztam rendbe!
NŐVÉRKE Lajos! Hat hónapja nem volt dolgom nővel. Megkapom a zsoldot, és amit akarsz, érted?!
LAKATOS Egy zsidó bukszát akarsz megkefélni a kocsimban?
NŐVÉRKE Dehogy, nem kefélni, ne légy már gáz Géza! (Ragyog) Áprilisnak hívják! Leviszem Egerbe!
LAKATOS Most?
NŐVÉRKE Persze hogy most, hát szegény el van késve!
LAKATOS És mikor jöttök vissza?
NŐVÉRKE Holnap szabadnapos vagyok...
LAKATOS Furcsa az izlésed.
NŐVÉRKE Csak tíz percet maradj! Négykor váltana le a Tina Turner, és nem akarom itt hagyni az osztályt üresen, mert nagyon seggbe rúgnak... A főnövér lent van az értekezleten... Na, Lajos, csak tíz perc! Reggelre itt vagyok. Itt lesz a verda a parkolóban, fullra töltve. Le is mosatom meg minden!
LAKATOS Nincs is jogsid, bazd meg.
NŐVÉRKE Mér, neked tán van?
LAKATOS Volt, csak el lett véve.
NŐVÉRKE Na, és az nem mindegy?
LAKATOS (odaadja a slusszkulcsot) Na jó, de vigyázz a fékkel!
NŐVÉRKE Nem fog, vagy mi van?
LAKATOS Fog, csak pumpálni kell. Akkor jobb, mint az abécs.
A kormány nem szervó, csak kicsit könnyen jár néha. Versenykormány, tudod, tegnap raktam fel. Spéci. A motor is fel van turbóztatva. Ha nem harap rögtön, adj neki gázfröccsöt.
NŐVÉRKE Oké, meglesz.
LAKATOS De vigyázz rá, bazd meg, mintha a sajátod lenne!

Mindketten el

4. jelenet

SLÓMÓ Serkenj fel, Izrael!
FRANKLIN Mit akar? Itt a világ vége?
SLÓMÓ Álmodtam, Franklin Benjamin.
FRANKLIN Na és?
SLÓMÓ Hát nem érti? Nem álmodtam már vagy huszonöt éve!
FRANKLIN Maga boldog ember.
SLÓMÓ Apám mindig azt mondta, élj úgy, mintha minden napod az utolsó lenne!
FRANKLIN Na és?
SLÓMÓ Maga megosztotta velem egy nagy titkát, most én következem! Tudja, mit csinálunk most mi ketten?

FRANKLIN Lázat mérünk!
 SLÓMÓ Nem, kishitű sorstársam! Kihajózunk a Vörös-ten-
 gerre!
 FRANKLIN Nincs magának hője?
 SLÓMÓ Na jó, felöltözzünk, és lelépünk innen!
 FRANKLIN Minek?
 SLÓMÓ *(kihúzza az éjjeliszekrény fiókját)* Hova lett?
 FRANKLIN Mit keres?
 SLÓMÓ Rögtön adja ide!
 FRANKLIN Micsodát?
 SLÓMÓ A kulcsaimat!
 FRANKLIN Csak nem képzeli, hogy elvettem?
 SLÓMÓ Franklin Benjamin, ne szórakozz velem, mert nem
 mentem meg a lelket, és dibuk lesz belőled!
 FRANKLIN A Nővérke tette el vagy a maga lánya!
 SLÓMÓ Onokám!
 FRANKLIN Az teljesen mindegy, mondtam én magának!
 SLÓMÓ Mindegy, úgyis tartok egy pótkulcsot a villanyóra
 alatt! Akkor így megyünk el!
 FRANKLIN Pizsamában?
 SLÓMÓ Van papucs?
 FRANKLIN Na, mit taszigál?
 SLÓMÓ Maga megy előre! Ha útját állják, mondja azt, hogy arab!
 FRANKLIN Miért éppen arab?
 SLÓMÓ Azok járnak mindig hálóingben.

Sötét

II. KÉP

Az öreg lakásában este

1. jelenet

Áprilka jön Nővérkével a bejárat felől. A lány sántít, a fiú támogatja. A srácnál nikkelezett, görbe lökhárító

NŐVÉRKE A maffia volt, szemétláda bunkók!
 ÁPRILKA *(felgyújtja a villanyt)* Ne káromkodj a nagyapám laká-
 sában!
 NŐVÉRKE Én mindig betartom a jobb-kéz-szabályt.
 ÁPRILKA Akkor miért nem álltál meg?
 NŐVÉRKE Mert nem tudtam!
 ÁPRILKA Mondtam, hogy pumpáld a féket!
 NŐVÉRKE Pumpáltam, de nem fogott!
 ÁPRILKA Mert a gázt nyomtad!
 NŐVÉRKE Tudok vezetni, csak nincs akkora gyakorlatom
 benne.
 ÁPRILKA *(az asztalhoz sántikál, leteszi a táskáját)* Ezt előbb is
 mondhattad volna.
 NŐVÉRKE Akkor még nem tudtam. Nagyon fáj?
 ÁPRILKA *(leül)* Asszem, el van törve.
 NŐVÉRKE Mindjárt megvizsgálom.
 ÁPRILKA Te csak ne vizsgálgass! Amihez hozzáérsz, elromlik.
 NŐVÉRKE *(nekítámasztja a lökhárítót a falnak)* Csak vissza
 akartam kicsit hajlítani, és a kezemben maradt.
 ÁPRILKA Hát engem ne hajlíts. Épp elég, hogy levittél Egerbe.
 NŐVÉRKE Az ironia fölött eljárt a történelem szele. Az ironia
 mögött nincs kiérlelt világszemlélet.
 ÁPRILKA Mi van?!

NŐVÉRKE Erről fogok tanulmányt írni, ha leszerellek. Az író-
 nia ma már egyszerűen kevés. Kikopott mögüle a cinkosság
 platformja mint etikai és szépirodalmi bázis. Az ironia lóg a le-
 vegőben. Súlytalan, mert nincsen tét mögötte. Könnyű vala-
 mit lemosolyogni.

ÁPRILKA Te úgy látod, mosolyogok?

NŐVÉRKE Nem, pedig jobb lenne. Jobban tennéd. Először is
 jól áll neked. Meg aztán a mosoly beindítja az endorfinter-
 melést, az egy örömszerző hormon...

ÁPRILKA Te csak ne szerezz nekem több örömet, Sándor,
 hanem húzz el a francba!

NŐVÉRKE Csak nem képzeld, hogy itt hagylak a törött lábaddal?

ÁPRILKA Nincs eltörve.

NŐVÉRKE Hiszen most mondtad!

ÁPRILKA Ha el lenne törve, sokkal jobban fájna.

NŐVÉRKE És ha sokkot kaptál, és azért nem érzed?

ÁPRILKA Nem kaptam sokkot.

NŐVÉRKE Azt nem lehet tudni. Éppen ez a lényeg. Aki sokkot
 kapott, az nem tudja, hogy kapott, hogy neki sokkja van, az
 nincs a tudatában. Később is kitörhet rajta, mint a belső vérzés.

ÁPRILKA Sándor, könyörgöm, állj már le!

NŐVÉRKE Jól van, bizonyítsd be, hogy nem kaptál sokkot, és
 akkor elmegyek.

ÁPRILKA Hogy bizonyítsam?

NŐVÉRKE Behunyttal szemmel érintsd meg az orrod. Előbb bal
 kézzel, aztán jobb kézzel.

Áprilka csinálja

Jó. *(Közelebb lép)* És most csókolj meg!

ÁPRILKA *(kinyitja a szemét)* Majd ha meszet ettem.

NŐVÉRKE Látod? Ez a sokk hatása. Engem minden normális
 nő meg szokott csókolni.

ÁPRILKA Ezek szerint én nem vagyok normális.

NŐVÉRKE Nem! Mert sokkot kaptál!

ÁPRILKA Na séta, séta, Sándor, ez nem a huszonkettes csap-
 dája, úgyhogy el lehet vonulni.

NŐVÉRKE Oké, de előbb szaxofonozok neked. Felhozom a
 hangszert, lent van a kocsiban!

ÁPRILKA Nem hozod fel!

NŐVÉRKE A zenének terapeutikus hatása van. Ez tudományosan
 ki van mutatva! Már a jó zenének. És én jó vagyok, nekem el-
 hiheted! Álmomban együtt játszottam Woody Allennel.

ÁPRILKA Tessék?!!

NŐVÉRKE Ő csurákozott, én meg szaxofonoztam. Egy b-moll
 sztenderdet játszottunk. Abban a dzsesszklubban, tudod, ahol
 Woody minden hétfőn játszik. New Yorkban, a Michael's
 Pubban.

ÁPRILKA Mikor álmodtad ezt?

NŐVÉRKE Hogyhogy mikor? Amikor aludtam.

ÁPRILKA Vezetés közben?

NŐVÉRKE Tegnap éjjel.

ÁPRILKA Ezt most találd ki, ugye?

NŐVÉRKE Esküszöm!

ÁPRILKA Ne esküdj! Zsidók nem esküsznek.

NŐVÉRKE Én nem vagyok zsidó.

ÁPRILKA Hát ez az. Hogy lehetnék akkor veled baserolva?

NŐVÉRKE Tessék?

ÁPRILKA Semmi. Nem érdekes.

NŐVÉRKE Látod, félrebeszél, és nem veszed észre. Hát ez a
 sokk lényege. Mutasd a lábad. Tedd fel ide. Adok energiát

neki. Nyugi! Nem érek hozzád! Figyelj. Csak így, ide tartom föl a kezemet.

ÁPRILKA Sándor!

NŐVÉRKE Érezni fogod a meleget, ahogyan áramlik köztünk. Tudod, ez a lényeg. Mindegy, hogy kik vagyunk. Zsidó vagy nem zsidó, buzi vagy néger... Ha van köztük áramlás... És köztünk van. Tudom, hogy érzed.

ÁPRILKA Mondd, nem tudnád végre befogni a szádát?

NŐVÉRKE Csak ha segítesz.

ÁPRILKA Hogyan?

NŐVÉRKE Fogd be te, nekem!

Áprilka a fiúhoz hajol, megcsókolja

2. jelenet

FRANKLIN *(hangja az előszobából)* Ugyan, kérem! Mikor látott maga zsidó taxisofőrt?

SLÓMÓ *(szintén odakint)* Nem is egyet, Franklin!

FRANKLIN Akkor miért nem álltak meg?

SLÓMÓ Megálltak!

FRANKLIN Hol?

SLÓMÓ Izraelben!

ÁPRILKA *(rémműlten kibontakozik, sikkant)* A nagypapa haza jött!

NŐVÉRKE Az lehetetlen! *(Nem engedi el, csókolja)*

FRANKLIN *(mint fent)* Maga szerint talán a Szentföldön vagyunk?

SLÓMÓ *(mint fent)* A hit nem ismer határokat, Franklin!

ÁPRILKA *(kibontakozik)* Hallom a hangját!

NŐVÉRKE A sokkhatás miatt! *(Újra csókolja)*

FRANKLIN Akkor a Körúton miért nem állt meg egy se?

SLÓMÓ Mert elijesztette őket a maga arab hálóingje!

ÁPRILKA Itt van! Hallod? Az előszobában!

NŐVÉRKE Majd bejön, ne aggódj. *(Csókolná)*

ÁPRILKA *(végre kiszabadul)* Bolond vagy?!

NŐVÉRKE Ne félj, megkérem tőle a kezét!

ÁPRILKA *(rémműlten összekapkodja a cuccát az asztalról)* Meg fog átkozni!

NŐVÉRKE Ugyan miért átkozna meg? Meg vagyon írva, ha valaki hajadont csábit el, aki nincs eljegyezve, jegyajándékkal jegyezze azt magának feleségül.

ÁPRILKA *(leoltja a villanyt)* Mit vagyálsz itt össze?

NŐVÉRKE Ószövétség, Mózes öt, huszonkettő–huszonnyolc.

ÁPRILKA Milyen jegyajándék?!

NŐVÉRKE *(felemeli a lökhárítót)* Nikkelezett!

ÁPRILKA *(lökhárítóstul betuszkolja a fiút a szekrénybe, ő is bebújik)* Ha hozzám mersz érni, ezzel verlek fejbe! *(Magukra csukja a szekrényajtót)*

3. jelenet

Sló Mó jön az előszoba felől pizsamában, nyomában Franklin hálóingben

SLÓMÓ Látja, maga pancser, maga bagoly, maga uhu, látja? *(Felgyújtja a villanyt)* Nincs itt senki, aki kirabolna és megcsalna engem! Minden érintetlen!

FRANKLIN Ahogy nézem, legalább huszonöt éve!

SLÓMÓ Negyvennégyben lett utoljára átalakítva... Itt nincs központi fűtés meg melegpadló! Viszont van másvalami!

FRANKLIN Négy húsz belmagasság...

SLÓMÓ Csak három nyolcvan.

FRANKLIN Erre olyan büszke?

SLÓMÓ Csak várjon, Benjamin! Csodát fog látni!

FRANKLIN Szép lámpái vannak.

SLÓMÓ Nem számít. Ezzel kereskedtem. Lámpák meg csillárok... Fény az életembe... Eh, tévedtem. Sok ócska lámpa. Leégették itt a vezetékeket a falban...

FRANKLIN Az én lakásom is hasonló volt... De ott mindig rend volt, amíg élt a feleségem. Ő nem hagyott pókhálót sehol se! Nagyon művelt asszony volt, nyelveket beszélt...

SLÓMÓ Szóval randa...

FRANKLIN Én inkább úgy mondanám, hogy hűséges. Pedig a pénzemért jött hozzám.

SLÓMÓ Egy őszinte asszony! Ajvé!

FRANKLIN Maga csak ne lovagoljon az én feleségemen. Inkább azt mondja meg, minek hurcolt ide!

SLÓMÓ Fogadtunk, nem? Maga azt mondta, itt lesznek. És? Van itt valaki?

NŐVÉRKE *(a szekrényből)* Senki!

SLÓMÓ Vegye tudomásul, hogy az én családom senkit nem csalna meg! Nem kell megátkoznom őket! Maga viszont máris trombitálhat, mert maga vesztett, pancser. Gyerünk, ismerje be!

FRANKLIN Hát, nem mondom...

SLÓMÓ Jól van, ne mondja ki! Nem fogom magát porig alázní. *(A tükrőhöz vezet)* Inkább ezt nézze!

FRANKLIN Velencei?

SLÓMÓ Egy fenét velencei! Sokkal értékesebb!

FRANKLIN Hát nem tudom... Gipszráma, műarany festéssel, foncsorozott üveg...

SLÓMÓ Nézzen csak bele!

FRANKLIN Békéscsabán, a Képzelt betegben használtunk ilyen nagy tükröt.

SLÓMÓ Miféle képzelet? Miről beszél maga?

FRANKLIN Hatvankilencben még tényleg handlő voltam. Kaptam egy fülest, hogy utazzak Telekgerendásra valami parasztbútorért... Békéscsabán szálltam meg, a Hotel Csabában! Egy légyaszaros szálloda, a színház mellett. Próba után a színészek ott itták a kávé, a Csaba eszpresszóban. Megjegyzem, pocsek volt a presszó is meg a... Na, isszuk ott azt a fekete lötytyöt, egyszer csak valaki azt mondja ha nincs tükrő, előadás se lesz. Mondom, milyen tükröt keresnek, elvtársak? Hát mind elvtárs voltunk akkor, ha még emlékszik rá. Hát egy ilyet! mondja a rendező, az egyik a tükrőre mutatva, csupa tükrő volt az a presszó akkor. Na, több se kellett, beszéltem a kávékisasszonnyal, levettünk egy tükröt az eszpresszó faláról, hatszáz forintért adtuk a színháznak.

SLÓMÓ Ez nem színház, Franklin Benjamin!

FRANKLIN Nekem mondja? Hát az se volt az, mégis ott maradtam nekik, kellékesnek. A kávélányt meg feleségül vettem, pedig ahhoz tényleg nagy képzelet kellett.

SLÓMÓ Kit érdekel a maga képzelete! Most rólam van szó, Franklin! Úgy nézzen erre a tükrőre, hogy ez az én nagy titkom! Az életem fénylik ebben a tükrőben! Az életünk, Franklin! A kérdések kérdése!

FRANKLIN Na jó, láttam az élete fényét, most már mehetünk?

SLÓMÓ Hová, maga szerencsétlen?

FRANKLIN Vissza a kórházba beteget játszani!

SLÓMÓ Én nem játszom a beteget, én beteg vagyok! Ha egészséges lennék, ki foglalkozna velem, he? Nem megyünk sehova!

Kinyitunk egy kóser diólikört, aztán megosztom magával az életem titkát. Forduljon el!
FRANKLIN Kérem. *(Elfordul)*
SLÓMÓ *(megpiszkál valamit a tükör rájáán, aztán kinyitja, mint valami ajtót)* Most már idenezhet!

A tükör mögött egy kis kamra van, tele kacatokkal...

FRANKLIN Nahát!

SLÓMÓ Most leesett az álla, mi?

FRANKLIN Nagyon érdekes. Ez a maga spája?

SLÓMÓ Miféle spáj, maga idióta? Ez az én szentélyem, az én titkos sátram, ahol az Úrral szoktam találkozni! Ahol Lévi Jichák szelleme költözik erőtlen testembe, hogy megtöltse tüzzel és bölcsességgel! *(Bemegy, keres valamit)*

FRANKLIN Honvédegyenruha! *(Bemegy, leakasztja)* Erre olyan büszke? Békéscsabán, a Mária főhadnagyban egy tucat ilyet vart a színházi szabó hatvankilencben!

SLÓMÓ *(elveszi tőle, visszaakasztja)* Ez nem színházi jelmez, maga idióta! *(Újra kutatni kezd a kacatok között)* A dédapám viselte nyolcszáznegyvennyolcban, de nem ez az érdekes.

FRANKLIN Hát ez? *(Felemel egy kést)* Ábrahám kése?

SLÓMÓ Tegye le, még megvágja magát!

FRANKLIN Mikor volt ez utoljára megköszörölve?

SLÓMÓ Tizenkilencben! A nagyapám sahter volt Szalontán.

FRANKLIN Egy erdélyi böllér! Röhög a vakbelem!

SLÓMÓ Tegye le azt a kést, nem az az érdekes!

FRANKLIN *(egy bekeretezett fényképet emel fel)* Hát itt meg ki áll a hüpe alatt? Csak nem maga az ezzel az álomszép nővel?

SLÓMÓ Vegye le a mocskos kezét a feleségemről!

FRANKLIN Tudom, ez se érdekes...

SLÓMÓ Ne bészíts, Franklin, mert megkeresztellek!

FRANKLIN Jó, jó... Hát mit akar mutatni?

SLÓMÓ Negyvennégyben hat család lakott itt!

FRANKLIN A tükör mögött?

SLÓMÓ A lakásban, maga nagyon idióta. Köztük egy kőműves.

FRANKLIN Nagyon érdekes. Zsidó kőművesről se hallottam még soha életemben!

SLÓMÓ Eh, mit tud maga? Ima közben nem lehet zabálni, de evés közben is imádkozhat az ember! Nahát. Kőműves Kelemen is zsidó volt, csak kisajátították.

FRANKLIN Kicsoda?

SLÓMÓ Árpád is zsidó volt!

FRANKLIN Milyen Árpád?

SLÓMÓ Miért, maga azt hiszi, hogy a lovak maguktól találtak ide, át a Kárpátokon?! Nem, Franklin Benjamin! Álmos álmot látott az ígért földjéről, és a kapukig vezette a népet, bár ő maga nem jutott be oda... Nem ismerős ez magának valahonnan?

FRANKLIN Illyés Gyula?

SLÓMÓ Mindegy, hagyjuk, maga reménytelen. Menjen ki, és csukja rám a tükört!

FRANKLIN De mi lesz, ha nem tudom kinyitni?

SLÓMÓ Nem kell kinyitnia. Becsukja, és vár.

FRANKLIN Mire?

SLÓMÓ Hinni kell, Benjamin! Bízni a Seregek Urában, és bízni az egyetlen népben! Gyerünk! Nyomja be, míg kattán!

FRANKLIN *(becsukja a tükörajtót, az nagyot kattán)* Slómó, jöj-jön ki! Én félek itt egyedül! Hallja? Még megfullad odabent!

Slómó úr! Jól van, maga nyert! Igaza van! Butaság volt ott-honról elszökni, de ha fél az ember, ha nincs bátorsága se hívőnek, se hitetlennek lenni, ha folyton csak egy dolog körül járnak a gondolatai...

SLÓMÓ *(kilép a szobája ajtaján egy üveggel és két kupicával)* Mi van, maga pancser?

FRANKLIN Ó, Seregek Ura! Ezt meg hogy csinálta?

SLÓMÓ Nem én csináltam, hanem a kőműves, a Leibnitz Oszkár! Persze, nem egyedül. Volt itt kárpitos, üveges, építőmérnök, bankár, két ügyvéd... ők szerkesztették ezt a tükört, hogy legalább a gyerekek elbújhassanak! Öt napig dekkoltam itt étlen-szomjan, mint Mózes a pusztában! Akkor jelent meg nekem először Lévi Jichák, és azt mondta: te nem az apád fia vagy, Slómó!

FRANKLIN Ajvé!

SLÓMÓ Tudd meg, azt mondja nekem, hogy Júda Makkabi volt az apád, és Eszter királyné az anyád! A te családfád Saulig, Dávidig, a királyokig, Mózes mesterünkig ér el!

FRANKLIN Én is ezt mondtam a kávékisasszonynak, komolyan is vette! Három gyereket szült nekem, mind a hárman másra hasonlítanak! Mondtam neki, Züsze, mert így hívtam, tudja, mondom, te, Züsze, mitől ilyen vörös ennek a gyereknek a haja? Aszondja, valamelyik ősomre ütött, nem ő tehet róla. Még egy szökét is szült nekem. Szőke zsidó – most mondja meg?!

SLÓMÓ Na, itt van a frigyláda, ami rám lett bízva, mielőtt a nyilasok jöttek... Tudja, mi van benne?

FRANKLIN Lejárt váltók, rossz kötvények, hamis aranygyűrűk...

SLÓMÓ Nem, Franklin Benjamin. Ez mindennél többet ér nekem. *(Kinyitja a kazettát, elővesz egy gyűrött papírtekercset)* Szegény apám írta.

FRANKLIN Melyik?

SLÓMÓ Nem mindegy, kishitű ember? Közülük valaki. Tessék! Olvassa el!

FRANKLIN Ez héberül van!

SLÓMÓ Miért, mit gondolt? „Ne hagyd el a népet, ő se fog elhagyni!” Hát erről beszélek én, Franklin Benjamin! Ez a kérdések kérdése! *(Felemeli a kést is)* Erő – vagy bölcsesség? Kiválni, mint ocsú? Vagy lapulni, mint pelyva?

FRANKLIN Na jó, kérdezni mindenki tud, Slómó. Kérdezni még a nyilasok is tudtak. Mi van, bűdös zsidó? Hol van most a Seregek Ura? Csak kérdések vannak. Válaszok nincsenek, maga is tudja.

SLÓMÓ Azt csak hiszi maga, Franklin Benjamin! Igenis van válasz minden kérdésre.

FRANKLIN Hol? Hol van a válasz, Slómó, a tükörben?

SLÓMÓ A válasz mi vagyunk, ahogy szegény feleségem mondta. Sose értettem, hogy mit akar ezzel. Aztán mikor elment, hosszú évekbe telt, de megértettem. Én vagyok a válasz a kérdésekre. Meg maga, Benjamin.

FRANKLIN Na hiszen....!

SLÓMÓ *(megdermed, fülel: zaj hallatszik a bejárat felől)* Mi ez?

FRANKLIN Valaki mégiscsak jött!

SLÓMÓ Az lehetetlen!

FRANKLIN De ha mégis, akkor megátkozza, ugye?

SLÓMÓ Hallgasson! Bújjon be!

FRANKLIN *(kuncog)* Majd meglátjuk, ki fog trombitálni!

Bemennek a tükör mögé, magukra csukják

4. jelenet

MAGDA (az előszobából) Ezt nekünk nem szabadna, Rezső! Én nem is tudom, hogy mit keresünk mi itt.

REZSŐ Amit mindannyian, Magda. Az élet értelmét, az elveszett frigyládát, az illúzióinkat...

MAGDA Annyira szégyellem magam.

REZSŐ Ha valakinek itt restelkednie kell, akkor az én vagyok, Magda, elvégre én kértem, hogy hallgasson meg...

MAGDA (jön) Miért ég itt a villany?

REZSŐ (követi) Mert maga felgyújtotta.

MAGDA Nem, hát én hozzá se nyúltam!

REZSŐ Van olyan kapcsoló, amelyik a hangra érzékeny...

MAGDA Jaj, ne beszéljen zöltségeket, Rezső... Itt minden özvönvíz előtt, ha keresztény lennék, azt mondanám, csak a szentlélek tartja a falakat...

REZSŐ Semmi baj, Magda, nyugodjon meg. Nekem se könnyű, higgye el. Még soha nem csaltam meg a feleségemet.

MAGDA Velem nem is fogja.

REZSŐ Persze hogy nem. Üljön le. Igyon egy pohár vizet.

MAGDA Nem vagyok szomjas.

REZSŐ Azért csak üljön le.

MAGDA (leül) Miről akart beszélni velem?

REZSŐ Nézze, Magda... Hogy is kezdjem... Maga okos nő. Tudom, megért engem. Nézze, minden ember életében elérkezik egy olyan időszak, egy olyan váltási periódus vagy archimedési pont, ahonnan egyszer csak másként látni mindent. Ami addig elégnek tűnt, az egyszer csak kevés lesz. Amiről korábban azt hittük, hogy maga a boldogság, arról kiderül, hogy csupán megszokás volt, és nemhogy serkentett volna, inkább fékezte a vágyat.

MAGDA Tessék?

REZSŐ A sorsunk elől nem tudunk elbújni. A vágy az nem bűn, Magda! Olyan rövid az élet! Olyan kevés az esélyünk, és azt a keveset hagyjuk elszaladni egy magától kigyúló villanykörte miatt? Hát mi az egy égő csipkebokorhoz képest?

MAGDA Nem értem, mit akar.

REZSŐ Mert nem meri érteni. De hát mitől fél, Magda? Mitől félünk, mondja meg nekem!

MAGDA Én sok mindentől. (Rágyújt) Leginkább a hibbant apámtól. Negyvenéves múltam, de még mindig nem mertem megmondani neki, hogy dohányzom, mert megátkozna.

REZSŐ Én nem ilyesmiről beszélek! Vagy maga még sose ébredt arra, hogy minden olyan vigasztalanul szürke és kicsi lett maga körül? Hogy kicsi a tér, hogy nincs perspektíva, hogy nem süt be az ablakon a napfény íze?

MAGDA Nem járok moziba. Jenő színházba se visz el. Nem bírja a tömeget.

REZSŐ Maga érti a fény lényegét, Magda?

MAGDA Tessék?

REZSŐ Bevallom magának, hiába tanítok fizikát több mint tizenhét éve, én még mindig nem értem.

MAGDA Lehet, hogy tényleg én hagytam égve.

REZSŐ (megragadja a nő kezét) Én most nem a csillárról beszélek, hanem arról a fényről, amelyre minden élőlénynek szüksége van.

MAGDA Látja, ezt értem. Évek óta kérem a Jenőt, hogy vigyen el egyszer a tengerhez... Tudom, hogy jót tenne.

REZSŐ Igen, mert ha hullámként várjuk, akkor hullámként érkezik.

MAGDA Micsoda?

REZSŐ A fény, Magda! De ha részecskéként várjuk, akkor a részecskét detektálhatjuk.

MAGDA Nem értem.

REZSŐ Nem csoda. Ezt még én se értem. Azt hiszem, azért van így, hogy az ember beleőrüljön, belekeveredjen, beleszédüljön, mint légy a ködkamrába, vagy hogy mást ne mondjak, ott a Schrödinger macskája!

MAGDA A macska is a maga szakterülete? Az nem inkább biológia?

REZSŐ Ez nem egy közönséges macska, Magda, de nem untatom vele.

MAGDA Most már mindegy. Már benne vagyunk. Itt ülünk a fényben.

REZSŐ Képzelve el, hogy itt van egy doboz...

MAGDA Hol?

REZSŐ Egy tömör falú doboz, és benne a Schrödinger macskája.

MAGDA Ki az a Schrödinger?

REZSŐ Fizikus, matematikus és...

MAGDA Nem ismerem. Én senkit nem ismerek. Nem járunk társaságba. A macskától meg allergiás leszek.

REZSŐ Ez csak egy gondolat kísérlet, de a maga tüneményes felfogókészségével, a maga szikrázóan okos lénye... Ah. Igaza van. Hagyjuk abba. Nevetséges, ha egy ötvenéves ember úgy tesz, mintha húszéves lenne.

MAGDA Tudja, hétfőn és szerdán angolra járok. Most is éppen angolórám volna. És miről szolt a legutóbbi lecke? Egy százéves emberről, aki egyáltalán nem érez magát öregnek.

REZSŐ Képzelve el, hogy a dobozban van egy darabka rádium is a macska mellett, tudja, egy nehézelem, amely egy óra alatt ötvenszázalékos valószínűséggel kibocsát magából egy elemi részecskét, de ötvenszázalékosan az is valószínű, hogy nem bocsát ki semmit.

MAGDA Magának még nem is ősz a haja.

REZSŐ Na már most tegyük fel, hogy a dobozban van egy detektor is, amely a bomló részecske érzékelésekor ciángázal árasztja el a dobozt.

MAGDA Maga nagyon jó tanár lehet...

REZSŐ A cián megöli a macskát.

MAGDA Igaza van.

REZSŐ Nos, mi lesz a kérdés?

MAGDA Mitől fél az ember?

REZSŐ Nem, Magda, ez most nem tréfa, ez most élet-halál kérdés: anélkül, hogy kinyitnánk a dobozt, meg tudjuk-e mondani, hogy él-e vagy meghalt odabent a macska?

MAGDA Feladom. (Felállna)

REZSŐ Ne! Igaza van! (Visszahúzza) Nem tudjuk százszázalékosan megmondani, Magda! Csak annyi állítható, hogy a dobozban van egy ötvenszázalékosan élő, de ötvenszázalékosan döglött macska! Viszont ha kinyitjuk a dobozt, Magda, ha megbontjuk a rendszert, akkor százszázalékos biztonsággal felelhetünk a feltett kérdésre.

MAGDA Igen?

REZSŐ Igen, és ez azt jelenti, Magda, hogy a megfigyelés ténye – az a tény, ugyanis, hogy kinyitjuk a dobozt – megváltoztatja magát a megfigyelt jelenséget! Maga fel tudja ezt fogni?

MAGDA Igen. Azt hiszem.

REZSŐ Ez döbbenetes! Ez fantasztikus élmény nekem! Maga az első nő az életemben, aki nemhogy végighallgatta a Schrödinger macskáját, de meg is értette. És ha belegondolok, hogy ha Lici nem bátorít, akkor sose fogok bele...

MAGDA Hogyan? Maga ezt megbeszélte a feleségével?

REZSŐ Nem, a macskát azt nem, azt ő nem bírja, egyszer megpróbáltam elmagyarázni neki a fekete lyukat, akkor két hétre elutazott Parádsavárra egy sioktatóval. De arra ő bátorított, hogy ide merjek állni, maga elé, Magda, hogy belenézzenek a szemébe, és megkérjem, hogy nyissuk ki azt a dobozt! Azt mondta, Rezső, ez nem élet így, ez így nem lehet tovább, akár hullám, akár energia, az életünkben hiányzik a fény, nem kapunk levegőt, mert a mi lakásunknak nincs utcai frontja...!

MAGDA Hogy mi nincsen, Rezső?

REZSŐ Szedd össze magad, azt mondta, menj át, állj oda becsületesen, és ha igent mond, rajtam nem fog múlni.

MAGDA Ezt mondta?

REZSŐ Így hát most itt vagyok, Magda, itt állok, és kimondom magának becsületesen...

MAGDA Nem, ne mondja ki, Rezső! Amiről nem lehet beszélni, arról hallgatni kell.

REZSŐ Istenem! Wittgenstein! Maga ismeri Wittgensteint?

MAGDA Mindjárt elsirom magamat.

REZSŐ Nagyon kérem, engem a síró nők mindig felizgatnak...

MAGDA Öleljen át!

REZSŐ *(átöleli)* No, no... nyugodjon meg!

MAGDA Milyen más ez a test.

REZSŐ Tessék?

MAGDA Érzem, hogy igent kell mondanom, igent mindenre, ahogy igent mond a testem a testedre, a lelkem a lelkedre, de nem merem kimondani, Rezső, nem merem véglegesen, visszavonhatatlanul, úgy nem merem! Hiszen valamikor ezért halálra köveztek volna!

REZSŐ A leválasztás miatt?

MAGDA Milyen leválasztás, ó kicsinyem, hát ennyire?! Te el is válnál értem?

REZSŐ Félreérti, Magda...

MAGDA Nem, nagyon jól értelek...

REZSŐ De Magdika, én...

MAGDA Ne mozdulj innen! Itt várj meg! Mindjárt jön neked a Schrödinger macskája! *(Macskásan fúj hármát, karmait mereszti)* Fú! Fú! Miau... *(El a fürdőszobába)*

REZSŐ Ó, Seregek Ura! Mibe keveredtem? *(Kifelé indul)*

5. jelenet

SLÓMÓ *(kitántorog a tükör mögül)* Rosszul vagyok.

FRANKLIN Mondtam, hogy ne igya meg mindet! Talán romlott volt az a diólikőr.

SLÓMÓ Nem a diólikőr romlott, maga idióta, hanem a hitelen héber szív! Mint a magáé, Franklin!

FRANKLIN Most nem az én szívemről van szó, hanem arról, amit láttunk!

SLÓMÓ Mit láttunk? Mit láttunk?! A lányom macskává változott, mert dibuk lakik benne!

FRANKLIN *(kuncog)* Hát nem egészen...

SLÓMÓ Hogyhogy nem egészen?! Akkor miért nyávogott?!

FRANKLIN Veszteni tudni kell!

SLÓMÓ Miket beszél össze?!

FRANKLIN Nyugodjon meg, és lépünk le innen! Meglátja, a friss levegő jót tesz!

SLÓMÓ Egy tapodtat se! Meg vagyok írva: terhes örökséget cipelsz? Ám legyen! Akkor azonban számolj a te helyzeteddel, ne tagadd meg a sorsodat, de szeresd azt, és töltsd be!

FRANKLIN Jól van, ha magát ez ennyire megrázza, vegyük úgy, mintha nem is fogadtunk volna.

SLÓMÓ Mi az, hogy vegyük úgy? Amit egy öreg héber kiejt a száján...

FRANKLIN Az a műfogsora.

SLÓMÓ Engem nem csal meg a látszat! Meg vagyok írva: A ti istenetek kísért titeket, hogy megtudja, szeretitek-é teljes szívetekből és teljes lelketekből!

FRANKLIN Most botrányt akar, vagy mi?

SLÓMÓ Légy hű a sorsodhoz egész életedben, a halálban is! Hidd el, és nyugtasson meg: minden poklokon keresztül a te mennyszágodba érsz el!

FRANKLIN Oda, oda! Vissza, a kórházba!

SLÓMÓ Ha a saját életedet éled a földön, és a te örök néped útján jársz. *(Visszaindul a tükör mögé)*

FRANKLIN Ez nem az az út, Slómó!

SLÓMÓ Ugyan már, Franklin! Még egy fizikus sem állíthat semmit teljes bizonyossággal!

FRANKLIN Hát mi kell még magának, milyen bizonyosság?

SLÓMÓ Küldj jelet, Izrael!

Kialszik a villany

6. jelenet

Most nagyon gyorsan történik minden. Látszik, ami látszik, nem, ami nem

MAGDA *(kombinéban a fürdőszobából)* Miau!

JENŐ *(kint)* Miért nem ég a villany?

MAGDA A bojler csapta le... *(Visszajön)* De én látok ám a sötétben is!

REZSŐ *(visszahátrál az előszobából)* Ez az isten uja!

JENŐ Várjon, Licike, mindjárt megpatkolom!

MAGDA Magasságos Isten!

LICI *(hangja az előszobából)* Jaj, Jenci, nem kell ilyen átlátszó mesével jönnie nekem, hogy megigyak magával egy kávé, vagy amit akar!

REZSŐ Itt a feleségem!

JENŐ *(az előszobában)* A kinti órát csapta le!

MAGDA És a férjem!

REZSŐ Vigyen innen, Magda, vigyen ki!

MAGDA Gyorsan a szekrénybe! *(Nyitná)*

NŐVÉRKE Sajnálom, ez foglalt!

MAGDA Mi ez a rémálom?

REZSŐ A pillanat rése!

JENŐ Mindjárt megvan, Lici!

REZSŐ Jöjjön! Jöjjön, erre...! *(Elragadja Magdát a fürdőszobába)*

Felgyullad a villany

7. jelenet

LICI *(jön, Jenővel)* Nem is tudtam, hogy maga ilyen ügyes, Jenci! Hogy ilyen érzéke van az elektromossághoz. Hát szinte szikrázik!

JENŐ Nem vagyok én ügyes, inkább csak kitartó.

LICI Lassú víz partot mos! Nincs ellenemre... Bezzeg az én férjem! Már rég kihívta volna az elektromosokat.

JENŐ Más nem is hiányzik... Senki nem tudja, hogy kulcsom van ide.... Tavaly csináltattam, hogy be tudjak jönni, ha valami lenne az öreggel... De olyan egészséges, mint egy hipochonder. Viszont a kulcs most jól jött.

LICI Isteni lehet egy ilyen nagy lakásban eltévedni! Bújócskázunk, Jenci?

JENŐ Nézzünk szét inkább, hogy hol lehet...

LICI Itt vagyok, fogjon meg!

JENŐ Bocsanat... *(Ellép a nő mellett, a falat kopogtatja)* Nem, itt csak a vakolat hullik...

LICI Jaj, Jenci, nem vagyunk gyerekek! Hagyja azt a falat! Miért ragaszkodik ehhez az unalmas meséhez?

JENŐ Ez nem mese, Licike! Az a kazetta igenis létezik, és valahol itt kell neki lenni.

LICI Megsértődöm, ha nem az én titkaimmel foglalkozik!

JENŐ Az öreg mostanában nem beszél róla, az is lehet, hogy elfelejtette, amilyen zavart az utóbbi időben...

LICI Látja, ezért mondom magának azt a gondnokságot. Én az önkormányzatnál tudnék segíteni...

JENŐ Arra még ráérünk. Ezt alaposan meg kell még beszélni.

LICI Hát beszéljen, Jenci! Itt a fülem! Sújjon bele egy aprócska igent! Nem fogja megbánni!

JENŐ Nem, hát nem lehet ezt így ... elkapkodni...

LICI Jó, akkor lassítsunk, én nyitott vagyok a hosszú előjátékra!

JENŐ *(kopogtatja a falat, orvosi hallgatóval fülel)* Bár ha ne adj' isten valami történik szegénnyel, és az a holmi ott marad valahol a padló alatt vagy a kéményjáratban...!

LICI Kéményjárat? Ez jó. Édes pofa maga.

JENŐ Én csak azt szeretném, hogy legyen itt valaki, ha megtalálom...

LICI Legyünk csuklós kutyák, jöjjön, térdeljünk le!

JENŐ Licike, ne haragudjon, én szeretem a feleségemet.

LICI Én is, Jenci, én is! Tünetmentes asszony, csak kicsit nagy az orra! Ne féljen, nem akarom magát örökre elvenni tőle! Egy korrekt, megbízható viszony...

JENŐ Maga képes volna érzélem nélkül...

LICI Lakást cserélni?

JENŐ Tessék?

LICI Ha én érzélemre vártam volna, Jenő, még mindig ott ülnék a Nagyfalu utcában, és hámoznám a krumplit az anyám vájdlingjába... Nem, Jenci, a szerelem csak mese! Az élet viszont mágnesség, vonzás és taszítás, ahogy a férjem tanítja, bár szerintem inkább apró kisülés. Nem mondom, néha ki-megy a biztosíték, hogy az ember agya belerobban, de az csak nagyon ritkán fordul elő, és mindig váratlanul...

JENŐ Ebben a lakásban gyakran megesik.

LICI Na ne dicsekedjen. Nem olyan nagy kujon maga! Vagy mégis, Jenci, mégis?

JENŐ Nem úgy értettem, hanem hogy a bojler gyakran kivágja az órát, hiszen látta, nem?

LICI Hagyja már az órát, rengeteg időnk van! Rezsőnek azt mondtam, amikor maga felhívott, hogy bridzselni megyek. A bridzs hosszú játék. Hosszú és izgalmas. Még akkor is, ha nem játsszák nagy tétben...

JENŐ *(a tükör mellett)* Itt üreg van a falban.

LICI Barlangos test, Jenci.

JENŐ Tessék?

LICI *(a hallgatót magára illeszti)* Sójajtok magának.

JENŐ Licike, hagyja már abba!

LICI Engem veszélyes ám visszautasítani. Tudok én nagyon hideg is lenni.

JENŐ Megvan! Ide nézzen! *(Feltáru a tükör)*

LICI Nahát! Éreztem, hogy van még valahol két négyzetméter!

JENŐ Jöjjön, itt lesz a kazetta! *(Bemennek a tükör mögé)*

LICI Most nem tud menekülni! *(Becsukja a tükröt)*

8. jelenet

Csend. Lassan nyílik Sló Mó ajtaja

SLÓMÓ *(előtántorog, kezében a késsel)* Ó, Seregek Ura!

FRANKLIN *(követi, vihog)* Ez a maga tükre!

Sló Mó megtépi Franklin hálóingét

Mit csinál?

SLÓMÓ Sírjunk és jajgassunk!

FRANKLIN Megörült? Eresszen!

SLÓMÓ Bálámot háromszor tette próbára az Úr angyala!

FRANKLIN Maga mindent összekever! Én nem Bálám vagyok!

SLÓMÓ Tűz lobban fel haragomban, és leég a Seol fenekéig, megemészt a földet és gyümölcsét, és felgyújtja a hegyek alapjait!

FRANKLIN Tűzet azt nem gyújtottak, Sló Mó, nyugodjon meg!

SLÓMÓ *(rázza, mint Krisztus a vargát)* Kifelé, dibukok! Mind ahol vagytok! Látlak benneteket!

LAKATOS *(kint)* Bassza meg!

FRANKLIN *(Sló Mónak, aki még mindig rázza őt)* Halt, hunde jude! Fel a kezekkel!

Sló Mó ösztönösen hátrál, felemeli a kezét a késsel

LAKATOS *(belép az előszoba felől, szintén feltartott kézzel, rémülten)* A zsidók a falon is átlátnak?

SLÓMÓ *(megtántorodik)* A halálangyal!

FRANKLIN Ez a karbantartó, a kórházból!

LAKATOS *(kínban)* Mazal tov.

FRANKLIN Még gúnyolódik is az antiszemita!? *(Sló Móhoz)* Metélje meg!

SLÓMÓ A jövevényen ne hatalmaskodjál, és ne nyomorgasd azt, mert te is jövevény voltál Egyiptom földjén!

LAKATOS Jövevény?! Én?! A színmagyar gyerek? Hát ide figyeljen...

NÖVÉRKE *(kilép a szekrényből a lökhárítóval)* Lajos, te egy szót se!

LAKATOS *(leesett állal, de feltartott kézzel)* Nővérke?!

NÖVÉRKE Nyugi, majd én elrendezem...

SLÓMÓ A hermafrodita!

NÖVÉRKE *(Franklinhoz, Sló Móhoz)* Nem szép dolog ám megszökni a kórházból, gézengúzok!

SLÓMÓ *(hadonászik a késsel)* Az ősz ember előtt kelj fel, és a vén ember orcáját becsüld meg!

NÖVÉRKE Oké! Persze, persze!

LAKATOS *(Nővérkét bámulva)* Hát te nem vagy Egerben?!

NÖVÉRKE Nem, mer a kocsid nekiment útközben...

LAKATOS Micsoda?!

SLÓMÓ *(a levegőt kaszabolja)* Meg vagyon írva: hamis csodák esnek, hogy megcsaljanak téged!

NÖVÉRKE Egy pillanat, papa! *(A lökhárítóra)* Nekem nagyobb van! *(Lakatoshoz)* Tessék, itt a lökhárító, ezt is kikalapálhatod, de csak azután, hogy a bojleret megjavítottad.

LAKATOS Mit?!

NŐVÉRKE És a csapatokat, amik csöpgögnék, meg amit még lehet
– ahogy megbeszéltük.

LAKATOS *(bamba)* Mit beszéltünk meg?!

FRANKLIN Ezek itt pogromra készültek!

NŐVÉRKE Tudja, Slómó bácsi...

SLÓMÓ Nix, Slómó! Nix, bácsi! Én Lévi Jichák vagyok. Minden kérdésre megfelelek.

FRANKLIN Senki nem kérdezett magától semmit.

SLÓMÓ Mit keres egy goj egy zsidó szekrényében?!

FRANKLIN Na, mit?!

ÁPRILKA *(kilép a szekrényből)* A fényt, nagypapa, amely se nem hullám, se nem részecske.

SLÓMÓ *(megtántorodik)* Szodoma!

ÁPRILKA Ugyan már, nagypapa...!

SLÓMÓ *(fenyegetőn a késsel)* Megbúolt?

ÁPRILKA Baserolt, nagypapa. Nem búolt meg.

NŐVÉRKE Köztünk volt a lökhárító, tényleg!

SLÓMÓ *(Áprilkának)* Brutus!

NŐVÉRKE Ne vedd a szívedre...

SLÓMÓ *(hörög)* Rómaiak...!

ÁPRILKA Ez az egész csak azért történt mert... Mert annyira aggódtunk érte...

FRANKLIN Tudták, hogy üres a héder, és betörték ide!

NŐVÉRKE *(Franklinhoz, a lökhárítóval)* Hallgass, atyád fia, ha nem lettél kérdezve! *(Meghajol Slómó felé a lökhárítóval mint pásztorbottal)* Az a harci helyzet, rabbi, hogy nem számítottunk rá, hogy maguk hazaszöknek, és megbeszéltük, hogy a Lajos felugrik, hogy rendbe tegyen ezt-azt, a csapat megbőrizze...

SLÓMÓ *(emeli a kését, indul a Lakatos felé)* Ha a te kezded az, amely megcsal téged, vágd le a te kezdet, hetediziglen!

NŐVÉRKE *(elébe ugrik)* Akkor nem tudja kifesteni a lakást!

LAKATOS *(rémülten)* Hogyan?!

NŐVÉRKE Teljesen ingen!

LAKATOS Eszedben vagy?!

SLÓMÓ *(szeme eszelősen villog, akár a kés pengéje)* Ha a te füled csal meg téged, tépd ki tövestől a te rossz füledet!

NŐVÉRKE *(Lajosra, Slómónak)* Nem olyan rossz ember, mint amilyennek látszik. Bár egy kicsit tényleg éláll a füle...

SLÓMÓ Láng- és hamueső... Elpusztul Ninive...

ÁPRILKA Jaj, Lévi Jichák, ne higgy a látszatnak!

FRANKLIN Ez nem a látszat! Ez a bűn maga! Látod, Slómó, ez az, amit én otthon már nem vártam meg!

SLÓMÓ *(előbb Franklin felé pördül, majd saját magára emeli a kését)* Igazad van. Jobb elveszni, mint elhagyottnak és elárultnak lenni!

ÁPRILKA Fordítva, bölcs rabbi!

SLÓMÓ Elárultnak és elhagyottnak, nem mindegy?

ÁPRILKA Nem te mondtad mindig, hogy meg kell érteni, mit akar tőlünk az élet? Hogy az Isten mit vár tőlünk?

SLÓMÓ Talán az Isten várja, hogy egy goj búboljon meg, amíg anyád a szomszédal...?!

MAGDA *(a fürdőszoba felől)* Apukám, ezt maga teljesen félreértette...

SLÓMÓ Nem én vagyok hülye, hanem a Franklin Benjamin!

FRANKLIN De én se egészen!

JENŐ *(szintén jön)* Ezt senki se mondta... Mi csak azért ugrotunk fel...

SLÓMÓ *(késével fenyegetően)* Ghonorrea!

LICI *(szintén jön)* ...mert a kórházból szóltak, hogy haza tetszik jönni, és mivel az ünnepség ugye meg lett beszélve estére...

SLÓMÓ Ide már kevés lesz a hitetetés nagymesternője!

REZSŐ *(besündörög)* Kérem, ne bántsa a feleségemet!

LICI Rezső! Te mit keresel itt?!

REZSŐ A Schrödinger macskáját. Nem te mondtad, hogy az eszét dicsérjem?

LAKATOS Ha elzsibbad a karom, nem tudok szerelni...!

NŐVÉRKE Te csak meg se mozdulj, úgy állj, mint az a Lót vagy a felesége! *(Slómóhoz Lakatosra)* Tetszik látni ezt a pazar testépítést? Az őszinteség szobra. Hát csoda, ha a Teremtőnek nem maradt anyaga belül is? *(Megkocogtatja a Lakatos fejét)* Tetszik hallani? Üres!

LAKATOS *(Slómónak)* Isten éltesse sokáig!

SLÓMÓ *(kizökken)* Maga honnan tudja, hogy ma van a születésem napja?

LAKATOS Hát tessék, itt van, a személyijében! *(Előkotorja Slómó igazolványát)* El tetszett veszteni! De én megtaláltam!

FRANKLIN Megtalálta? Lopta?!

ÉS ha házfeltörésen kapják a tolvajt, és úgy megverik, hogy meghal?

SLÓMÓ *(bólint, fenségesen)* Nincs vérbűn miatt! *(Újra emeli a kését)*

NŐVÉRKE Ugyan már, bóper vagy bóher, vagy hogy mondják maguknál...

SLÓMÓ Lévi Jichák vagyok!

NŐVÉRKE Az egyszeri ember?

ÁPRILKA Hallgass, Sándor, ne szólj bele...

NŐVÉRKE Nyugi. Az egyszeri embert is megvádolták azzal, hogy a lánya fiút szült.

SLÓMÓ *(Áprilkának)* Már meg is születt?

NŐVÉRKE Hogy mondhattok ilyet, védekezett az egyszeri ember, mire a sachter ráförmedt. Ne hazudj, hát láttam a szememmel, hogy a lányod egy csecsemőt szoptatott a kertekben. Na és, felelte az egyszeri ember, mit bizonyít ez? Teje van, ideje van, miért ne szoptatna?

FRANKLIN Van pofája azt állítani, hogy ez az egész csak színház volt?

NŐVÉRKE Perfekt, Franklin Bejjamin! Mint a röntgen, maga úgy lát keresztül mindenre! Nem is csoda, ugye, ezzel a szemüveggel...!

ÁPRILKA Higgy nekünk, nagypapa! Nem akartunk rosszat!

MAGDA Úgy van! *(Szerelmesen néz Rezsőre)* Itt mindenki a legjobbat akarta.

SLÓMÓ Elzúllott nemzetség, ki ne okádjon a föld titeket! *(Elbizonytalanodva leengedi a kését)* Hosszú lesz az a bőjt, amíg én ezt megemésztsem! *(Áprilkához)* Sok latkeszt kell sütnie még addig anyádnak!

MAGDA Amit akar, papa, és mindent csak kóser edényben!

JENŐ Úgy van, apuka!

Slómó lassan végignézi a társaságon. Tekintete Jenőn állapodik meg

MAGDA *(súgva)* Jenci, szólalj már meg!

JENŐ *(kínosan vigyorog)* Salom, mindenkinek!

Slómó tovább stírolja őket

LICI Salom!

NŐVÉRKE Salom! *(Megrúgja a Lakatos bokáját)*

LAKATOS Salom!

SLÓMÓ Látod, Franklin? Már asszimilálódnak!

FRANKLIN Na de Slómó! Nem hiszel az életed tükrének? Az idők kezdete óta üldöznek minket!

SLÓMÓ *(keserűn)* Mit értesz te ebből, kishitű Benjamin! Megmondja az Írás: ne a képemet szidd, ha a tükröd ferde!

FRANKLIN *(kétségbeesetten)* Fordítva, Iczaki!

SLÓMÓ *(lemondón)* Mi lenne velünk, ha felülnénk minden ugratásnak?

FRANKLIN Ugratás?! Pogrom!

SLÓMÓ Az fáj neked, hogy mégiscsak én nyertem!

FRANKLIN Mit nyertél, te szerencsétlen ember!? A lányod a szomszédoddal, az unokád egy gojjal, ráadásul mind kisémmizne... A saját véred fordul ellenedre!

SLÓMÓ Ha a te szemüveged csal meg téged, törd össze a te hamis lencséidet! *(Lekapja Franklin szemüvegét, megtiporja)*

FRANKLIN *(vaksín hunyorog)* Nem látok! Nem látok!

SLÓMÓ *(fenyegetően)* És ha a te szemed az, aki megcsal téged...

FRANKLIN *(hátrál)* Segítsenek, az isten szerelmére...! *(Elesik)*

ÁPRILKA Nagypapa! Nem szabad!

SLÓMÓ *(megáll Franklin fölött)* Ne féljete! Az Úr késedelmes a haragra, nagy irgalmasságú és igazságú.

FRANKLIN Jól van! *(Megtalálja félig tiport szemüvegét, felteszi)*

Hogy nekem nem hiszel, rendben van. Mert mi vagyok én? Egy elveszett ember! Megérdemlem. De kérdezd csak meg őket! A saját családodat! A véreidet!

SLÓMÓ Na jó, feleljetek nekem, de igaz lelketekre, őszintén. Igaz, amit állít ez a bolond héber, vagy bizony hogy téved?

MIND Igaz, amit állít.

FRANKLIN Na látod!

SLÓMÓ *(széttárja a karját a mennyeek felé)* Hiába, Izrael, nagy a te néped! Hazudni nemhogy egy, de öt és fél zsidó se képes!

FRANKLIN Hát én ezt nem bírom. Inkább hazamegyek. Itt lakom magával szemben, a trafik mellett. Majd egyszer nézzen be, nagyon jó kis trafik. Igaz, hogy nem lehet benne dohány-árut kapni.

SLÓMÓ Maradj csak, Benjamin. Van még az a maradék latkesz! Szent késsel szeljük fel! Megmondja az Írás: ahol hétnek nem jut, ott kilencen is megéhezhetnek...

Vége

A mű a József Attila Színház pályázatára készült 2001-ben, és megosztott első díjban részesült.